

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 10 kor.
Negyedévre ..... 6 kor.
Helyben házhoz hordva.
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 kor.
Vidékre postán szállítva.
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnap utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal.
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 151. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914 július 5

Három árva.

Főherceg és trónörökös volt az édes atyjuk, hercegnő az édes anyjuk, nemrégén még vitatkoztak róla, trónra kerülhet-e valamikor a három testvér közül az idősebbik fiu — most pedig a szülei koporsójához is csak akkor mehettek el, mikor már a hivatalos világ diszruhás kegyelete hideg kimértséggel eltávozott.

Talán jobb is így.

Ferencz Ferdinánd úgy rendezte be az életét, hogy a nyilvánosságnak csak hivatali kötelességének teljesítésével tartozzék. Mint legelső főherceg, mint a hadsereg legfőbb felügyelője teljesítette is kötelességeit a nyilvánosság előtt is pontosan. Ha kellett, reprezentált, ha kellett, államtényekben helyettesítette az uralkodót, ha kellett, külföldi udvaroknál tett látogatást. Ehhez köze van a nyilvánosságnak. Dolgozott és munkásságának eredménye is a nyilvánosság elé tartozott. Olyan színvonalra emelte a véderőt, melyre támaszkodva, nagy eredményekről lehetett terveketszöni. De a magánéletét, a családi életét magának tartotta fenn. Magának választott méltó élettársat. Családi köre csak a magáé, nem a nyilvánosságé volt; jól tudta, hogy ha a családi kör ajtaját kinyitjuk a nyilvánosság számára, azon az ajtón nemcsak a nyilvánosság jön be, de a boldogság melege is jórészt kisurran . . .

Ennek a gyönyörű, ideálisan szép családi életnek befejezése a szörnyű katasztrófa, mikor a trónörökös pár orgyilkos kezének esik ugyan áldozatul, de ugyszólván egymás kar-

jába borulva hálnak meg, egyszerre dobban szívük utolsó, egyszerre jelennek meg az Alkotó előtt, kinek mindenkor igyekeztek hűségesen szolgálni. Egyik sem hagyta özvegyen a másikat. Még a halálban sem okoztak egymásnak fájdalmat. Az etikett a nyilvánosság előtt elszakította őket egymástól néha-néha az életben. De az igazi földi életben, a családi boldogságban és az igazi, az örök élet küszöbén, a halálban nem szakíthatta el őket az etikett sem egymástól . . .

Csak a három árva szakadt el földi maradványaiktól az utolsó földi utazáson.

Miért történt így, céltalan minden kombináció. Lehet, hogy az etikett valamelyik ócskasága volt legyőzhetetlen ellenfél egyik bécsi osztrák udvari vitéz esze számára. Lehet, hogy az árvákat nem akarták kitenni az udvari ceremóniák fárasztó terhének. Lehet így, lehet úgy, az bizonyos, hogy a három árvának az sem adatott meg, a mi megadatik minden halandónak: hogy elhunyt szülei koporsójával együtt lehessen addig, míg ugyanis meg kell tőle válni a természet rendje szerint.

De talán így jobban is illett az elhunytak családi életéhez.

A mi a temetés szertartásából elkerülhetetlenül a nyilvánosságé volt, az maradt légyen rideg szertartásos. Ott az a három árva ugyanis idegen lett volna. A mint pedig elvonultak a diszgyenruhás idegeknek, akiknél ilyenkor is a rangszerinti elhelyezkedés a legkényesebb kérdés, akkor hadd jöjjön a

három szeretett gyermek, de jöjjenek egyedül, a mikor halottaik ismét csak az övék és a nyilvánosságnak, a hivalkodásnak, az etikettnek nincs hozzájuk semmi közük. A mikor már csak az édes apát és az édes anyát gyászolják a gyermekek, mint gyászoltuk mi is, közönséges, de egyszer olyan egyformává válandó halandók . . . *

Az albán miniszterelnök Bécsben.

Turkhan pasa albán miniszterelnök tegnap Bécsbe érkezett és több napot fog itt tölteni. Az albán miniszterelnök azért érkezett ide, hogy kieszközölje a nagyhatalmak további támogatását Vilmos fejedelem és a jelenlegi albániai kormányrendszer számára. Ugy látszik, hogy a nagyhatalmak tartani akarják Vilmos fejedelmet.

Diplomáciai körök véleménye szerint Vilmos fejedelem nem olyan tehetetlen, mint a hogyan a sajtó némely része feltünteti. Ha az európai nagyhatalmak nemcsak papirosan teremtették volna meg az albán államot, hanem pénzt és hadsereget adtak volna Vilmos fejedelemnek, akkor ma egészen más volna helyzet Albániában.

Valószínű, hogy háromezer főből álló európai katonai csapatot akarnak a fejedelem rendelkezésére bocsátani.

Albán önkéntesek Budapesten.

Tegnap este a keleti pályaudvaron Bukarestből nyolevan önkéntes albán katona érkezett Budapestre három tiszt vezetésével.

Bukarestben a rekvirálás még állandóan tart. Tömegesen jelentkeznek különösen román földmunkások, hogy a fejedelem segítségére menjenek.

Szönyeg- és függönyvásár

leszállított olcsó árakkal megkezdődött. Paplan, matrac, ágy és asztalterítők. Szepe-ségi és rumburgi vásznak és asztalneműek. Teljes menaszszonyikelengyék gyönyörű csecsemő fehérneműek

Czillér Imre áruházában.

Kik írják össze a szavazókat.

A vármegyei központi választmány ülése.

Biharvármegye központi választmánya tegnap tartotta első ülését az új választói törvény alapján. Az ülésen jelen voltak Keszthelyi Zoltán elnöklete alatt Mártonffy Bogdán, ifj. Hadházy Kálmán, Fráter Zoltán, ifj. Szunyogh Szabolcs, Wallner Ödön, Miskolczy Pál, dr. Fekete László, Baranyi András, Jerzsák István, Biszterszky Iván, Szentkirályi Zoltán, Száhlender Károly, Balogh János.

Az ülés megnyitása előtt a megjelent új bizottsági tagok közül a következők tettek esküt: Biszterszky Iván, ifj. dr. Hadházy Kálmán, Fráter Zoltán, ifj. Szunyogh Szabolcs, Mártonffy Bogdán. Az eskü letétele után az elnök megnyitotta az ülést, majd Balogh János főjegyző mint az ügy referense jelentette, hogy a választmányi ülésnek egyedüli tárgya a szavazók összeírására kiküldendő küldöttségek megalakítása.

A törvény és a miniszteri rendelet értelmében minden szavazó körbe három-három tagokat kell választani, akik július 10-től kezdődőleg a választmány által kijelölt körzetekben a szavazókat összeírják. Ez a névsor, amit a küldöttségek összeállítanak, az csak tervezet lesz, amit majd a központi választmány bírál felül.

A felebbezeseket később a közigazgatási bíróság vizsgálja felül és majd csak azután állapítják meg a végleges névsort.

A küldöttségek megalakítása előtt még bejelentette Balogh János főjegyző, hogy a szavazókörök megalakítására vonatkozó miniszteri rendelet leérkezett s a miniszter

minden tekintetben jóváhagyta a vármegye határozatát.

Ezek után az összeíró küldöttségeket a következőképen alakították meg.

I. Belényesi választó kerület.

a) *Belényesi szavazó kör*: 1. elnök Wertheimstein Henrik, 2. helyettes Géczy Dezső, 3. póttag Zih József.

b) *Köröstárkányi kör*: 1. Zih Károly, 2. Bottyán Pál, 3. Molnár György.

c) *Vaskóhi kör*: 1. Tempeleán Dezső, 2. Zigre Tivadar, 3. Sárkány Jenő.

II. Berettyóujfalusi kerület.

a) *Berettyóujfalusi kör*: 1. dr. Miskolczy Pál, 2. dr. Grósz Ignác, 3. Zengovics József.

b) *Esztári kör*: 1. Baranyi Tibor, 2. Szunyogh Gáspár, 3. Nagy Pál.

c) *Zsákai kör*: 1. Jezerniczky Dénes, 2. Tardy György, 3. Vajna János.

III. Biharkeresztesi kerület.

a) *Biharkeresztesi kör*: 1. Frankó Endre, 2. Szunyogh Sándor, 3. Szigeti Elek.

b) *Köröstarjáni kör*: 1. Udvarhelyi Béla, 2. Kőszeghy Imre, 3. Dobó Imre.

c) *Mezőszakadati kör*: 1. Nagy Márton, 2. Keszthelyi Sándor, 3. Deutseh Ármin.

IV. Biharnagybajomi kerület.

Biharnagybajomi kör: 1. Bakacs Béla, 2. Kiss István, 3. Kolozi László

b) *Bihartordai kör*: 1. Bakacs Béla, 2. Lőrinczy Károly, 3. Fülöp Gusztáv.

V. Cséfalvi kerület.

a) *Biharugrai kör*: 1. Barthos Adorján, 2. Katona Imre, 3. Görgei Mihály.

b) *Cséfalvi kör*: 1. Székei-hidi Károly, 2. Lukács János, 3. Juhász Kálmán.

c) *Geszti kör*: 1. Barthos Adorján, 2. Amirá János, 3. Juhász Károly.

d) *Komádi kör*: 1. Solecz Gábor, 2. Ötvös Gyula, 3. G. Váci Bálint.

VI. Derecskei kerület.

a) *Derecskei kör*: 1. Rohoska Mihály, 2. dr. Fekete László, 3. Tokayer Bernát.

b) *Hajdubagosi kör*: 1. dr. Szilágyi Jenő, 2. Csighy Andor, 3. Kovács Géza.

c) *Konyári kör*: 1. Balázsházy Iván, 2. Futó András, 3. Fibik István.

VII. Élesdi kerület.

a) *Barátkai kör*: 1. Kocsis Béla, 2. Domokos István, 3. Kulcsár Andor.

b) *Cécei kör*: 1. dr. Marjay Barna, 2. Vesselényi Kálmán, 3. Gozma Gusztáv.

c) *Élesdi kör*: 1. Bérczy Imre, 2. dr. Papiár Miklós, 3. Biczó János.

d) *Mezőtelegdi kör*: 1. dr. Pognár Ernő, 2. Váry András, 3. Likay László.

VIII. Magyarcsékei kerület.

a) *Magyarcsékei kör*: 1. Ertsey Zsigmond, 2. Borha Jenő, 3. Gyenge Károly.

b) *Magyarremetei kör*: 1. dr. Középpessy Dezső, 2. Pintér János, 3. Kozma Gábor.

c) *Tenkei kör*: 1. Fráter Emil, 2. Marossy Antal, 3. Szabó Sándor.

Venteri kör: 1. Bölönyi István, 2. Rácz Ferenc, 3. Popa Aurél.

IX. Margitai kerület.

a) *Felsődernai kör*: 1. Fichtner Gyula, 2. Udényi Károly, 3. Lázár Gábor.

b) *Kozmaalmási kör*: 1. Daraban Endre, 2. id. Fichtner Gyula, 3. Orbán Veneze.

c) *Margitai kör*: 1. Halász Elemér, 2. Kántor Péter, 3. Leelössy István.

X. Nagyszalontai kerület.

a) *Béli kör*: 1. Ertsey Géza, 2. Hanák Sándor, 3. Bottó József.

b) *Illyei kör*: 1. Semsey Kálmán, 2. Rokszin József, 3. Szőke Lajos.

c) *Nagyszalontai kör*: 1. Csanády Jenő, 2. ifj. dr. Hadházy Kálmán, 3. dr. Cseresznyés Jenő.

d) *Sarkadi kör*: 1. dr. Szilvássy Béla, 2. Buzás Kálmán, 3. Szilágyi Gábor.

e) *Tenkei kör*: 1. Tóth István, 2. Tauber Rezső, 3. Senes Balázs.

XI. Szalárdi kerület.

a) *Hagymádfalvai kör*: 1. Ravazdy Barna, 2. Kuppán József, 3. Lintner Tivadar.

A BIHARIAK.

Irta Lovassy Andor.*

Komáromy György.

A magyar gavalléroknek két fejedelme, a pazarlásnak két nagymestere élt a múlt század első felében Biharországban. E nemzedék fülébe is cseng még mind a kettőnek a neve: az egyik Komáromy György, a másik Csernovics Péter volt.

Komáromy György a múlt század elején és közepén szerepelt Biharban.

Övé volt a vármegyének egy hatalmas darabja; két uradalom: Tétlen és Szalárd.

Hazafias cél egyfelől, kártya a másik oldalon, repítették a bankókat, mint az ősi szél a sápadt falevelet.

Még ma is legendákat beszélnek a Komáromy György tetteiről, gavalléros bravurjairól és a hagyományok ivadékról-ivadékra tovább adják azokat! Ugy tarlóztam össze én is kalászonként, hogy megmaradjanak intő példaul, okulásul.

1843-ban Biharvármegye liberális pártja követnek küldte fel Pozsonyba. Itt ismerkedett meg az ország legelső embereivel, a nemzet színével, javával; itt kötött barátsá-

* Mutatvány a szerzőnek most megjelent új kötetéből

got Csernovics Péterrel; kivel egymást tüzeltek bele a pazarlásba.

Külföldi utazásai alatt Komáromy Györgyöt bemutatták az oldenburgi nagyhercegnőnek. Megigérte neki, hogy karácsonyra elmegegy egy bálra s vele táncolja a négyest.

Még akkor nem volt se vasut, se gyorsvonat. Befogatta tehát a legjobb négy lovat, egy ménest pedig előre küldött és váltott forsponton nekiindult a nagy utnak, egy francia négyesért, egy szép asszony kézzsoritásáért, Oldenburgba.

*

Azt a híres kettős ferblit bizonyosan hallotta mindenki, amit Csernovics Péter és Komáromy György megeselekedett.

— Na, Péter, itt ez a marek arany, üsük el!

— Eh, mit nekünk az arany! Jobb lesz Mácsa, vagy Szalárd. A tied is ötezer hold az enyém is ötezer hold.

A kártyát kiosztották, a szerencse Csernovicsnak kedvezett és egy blatra övé lett a szalárdi uradalom.

Az a kecskelábu körtefaasztal, melyen ezt a két uradalmat egy blatra elütötték, most az enyém, de nem kártyázom rajta, hanem rovom ezeket a betűket nagy igyekezettel.

Csernovics Péter.

Az ország legelső és legszebb embere volt Csernovics Péter.

Rác vér folyt az ereiben, de igazi magyar érzés bevitette a lelkét. Az ő nagyapjának, Csernovics Arzén patriárkának a vezérlétével települtek le a szerbek és albánok a Szerémségben és Szlavóniában. A pincékben, bivalybőrökbe varrva tartotta s fegyveres őrökkel őriztette az aranyakat s azt mondta, hogyha az unokája levesmerő kanállal eszi, akkor se fogy el a vagyona.

Ette is, szórta is lapáttal. El is fogyott.

Mikor a magyar szabadságharc kitört, a kormány Csernovics Pétert nevezte ki temesi grófnak és politikai küldetéssel bizta meg. Ez a politikai küldetés abból állott, hogy Csernovics Péter menjen el a Jellasi-bán táborába, hódítsa meg valamelyik Jellasi-leányt s ezen a réven csináljon magyar politikát. El is csavarta Csernovics Péter a bán egyik leányának az eszét, meg is hódította a szívét, csak az apának, a furfangos horvát bárnak nem tudta felénk fordítani a vonalmát.

*

A szabadságharc után Csernovics külföldön élt. Összebarangolta egész Európát. Egyszer Bécsben a Práterben lovagolt.

FARKAS ISTVÁN
drogeriája az „Apollóhoz”

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Telefon 13-02.

Telefon 13-02.

Ajánlja állandóan friss gyermektápszereit u. m. Zabdara, Nestle, Kufeke, Ovomaltin, Hygiama, Phosphatine stb. Soxhlet készülékek, illatszerek, piperecikkek és mindennemű bárhol hirdetett szereket legolcsóbb áron.

b) *Kismarjai kör*: 1. Szabó István, 2. Fodor Gyula, 3. Nagy Loránd.
c) *Szalárdi kör*: 1. Kelemen József, 2. Fodor Árpád, 3. Bujdosó János.

XII. Székelyhidi kerület.

a) *Almási kör*: 1. Kovásznay Marcell, 2. Nagy Emil, 3. Osváth Károly.
b) *Bihardiószegei kör*: 1. Szunyogh Barna, 2. Molnár Béla, 3. Hegedüs István.
c) *Ermihályfalvai kör*: 1. Dobozy Kálmán, 2. Végő József, 3. Grósz Béla.
d) *Székelyhidi kör*: 1. Szunyogh Barna, 2. Penkert Mihály, 3. Ruck Adám.

Az albán fejedelem végnapjai.

Róma, július 4.

Az estilapoknak jelentik Durazzóból, hogy Prek Dib Doda egyelőre el fogja hagyni Albániát.

Durazzó, július 4.

Mára 700 önkéntes érkezését jelentették s megtették az előkészületeket elszállásolásukra. Vilmos fejedelem helyzete kétségbe ejtő.

Brüsszel, július 4.

Napoleon herceg környezetében azt beszélik, hogy Bonaparte Roland herceg lesz az új albán fejedelem, mert Wied Vilmos kénytelen lemondani.

Rovancsolnak Durazzóban.

Durazzó, július 4.

A kormány felszólította Novó pénzügyminisztert, hogy holnap számoljon el az összes hadi kiadásokkal. Ezt azért tette a kormány, mert a közelmúltban kapott másfélmillió korona is elfogyott.

Nyomozás az összeesküvők után.

Cenzura a telefon és távirtdára.

A Szerajevóban és Bosznia más helyein elrendelt statárium után jött a cenzura. A lapok annyi mindent, valótlan és valóságot összeirtak a vizsgálatról is, hogy a távirót és telefont egész Boszniában cenzura alá vették, s most csak német nyelven és a vizsgálatot nem érintő dolgokat lehet Boszniából közölni.

Az újabb hírek a következők:

Komitácsik Szerajevóban.

Slavon-Bród, július 4. Tegnap délután három órakor Appel Mihály lovag, szerajevói hadtestparancsnokhoz telefonértesítés érkezett egy bosnyák-szerb határállomásról. A hadtestparancsokkal azt közölték, hogy török áruhában ötven szerb komitácsi átlépte a határt. A telefonértesítés szerint a komitácsik föl vannak szerelve bombával s a céljuk az, hogy fölrobbantsák a szerajevói fogházakat, hogy így megakadályozzák, hogy a börtönben levő szerb foglyok valójában ezzel bizonyító anyagot szolgáltatassanak.

A hadtestparancsnokság ezt az értesítést eleinte nagy bizalmatlansággal fogadta, azonban néhány perccel később hiteles helyről újabb telefonjelentést kapott, amelynek hatása alatt szigorú intézkedéseket fogantatott.

Tíz merénylő.

Szlavon-Bród, július 4. Hivatalosan megállapították, hogy a merényletnek tíz részese van s ezek a következők:
Princip Gavro diák.
Cabrionics Nedjelko nyomdász.
Grabes Trifkó diák.
Ilic Daniló preparandista.
Palavestra tanító.

Sorsics Jókó hírlapíró.
Varasics Jókó hírlapíró.
Jeftics Borkó hírlapíró.
Cubrulovics Vaso diák.
Spirics Mirkó diák.

Ezek közül kilenc embert már letartóztatott a rendőrség, a tizediket, egy diákot, az éjszaka fogták el a Boszna-dubica állomáson és az éjszakai vonattal visszavitték Szerajevóba.

Ujabb letartóztatások.

A rendőrség, mint már jelentettük, Szerajevóban letartóztatta Kobasica István szerb újságíró, a Srbska Rjees szerkesztőjét.

Tegnap délután négy órakor Szerajevóban két szuronyos csendőr bekísérte Korovicz Lázár szerb lelkészt, aki Gorazdic községben azt mondotta a falu összegyűlt népe előtt, hogy Principnek igaza volt és csak helyeselni lehet cselekedetét.

Délután fél öt órakor négy csendőr vasraverse a rendőrségre vitte Suric Sándor tanítóképző intézeti növendéket, akit Bihacban fogtak el, mert kiderült róla, hogy szintén tudott az összeesküvésről.

Szerajevóban a merénylet elkövetése óta egyetlen szerb lap sem jelent meg. Tegnap egész Bosznia és Hercegovina területén lefoglalták az összes szerb lapokat.

Szerajevó városában tegnap délután 4 és 6 óra között minden üzlet zárva volt. Valamennyi házban gyászlobogó lengett és a harangok állandóan zúgtak. A temetés ideje alatt így emlékezett meg Szerajevó a trónörökről.

A trónörökös utolsó estéje.

Rohonyi Gyula titkos tanácsos, a bosnyák udvari kamara főnöke elmondotta, hogy mikép töltötte a trónörökös utolsó estéjét. Rohonyi ugyanis hivatalos volt arra az udvari ebédre, amelyet a trónörökös szombaton adott illuzsében.

Ezen az ebéden a trónörököstől jobbra Potiorek tartományi főnök, balra Rohonyi ült, szemközt Hohenberg Zsófia hercegnő,

Megszomjazott. Megállt egy kávéház előtt és midőn az ajtóban megpillantotta a főpincért, így szólt:

— Kérem legyen szives nekem egy pohár vizet kihozni.

A büszke bécsi pincér oda kiáltott a pikolóknak:

— Te kölyök, hozzád ennek az urnak egy pohár vizet!

Csernovics Péter felhajtotta az italt és az üres pohárba tíz darab aranyat dobott, azután így szólt:

— Fiam ez a te borraivalód, hanem ha megtudom, hogy annak a vén disznó főpincérnek egy krajcárt adsz belőle, hát leszakítom a füledet!

*

Kártyás emberek között régi szólásforma az, hogy: „most gyere Kornya!” de kevesen tudják az eredetét.

Ennek a mondásnak is Csernovics Péter a szerzője:

A hatvanas évek derekán Aradon lakott. El-eljárógatott egy kávéházba és éjjelenként kártyáztott is. Mivel pedig kártyás emberek közt nincs rangkülönbség, belekerült néha vegyes társaságba is.

Egyszer egy Kornya nevű ügyvéddel ferblizett. A játék meglehetősen nagy összegbe

ment. Csernovics Péternek bandája volt pirosban, Kornyáknak, az ügyvédnek zöld harmincegye.

Ezer korona besszer, ugyanannyi kosta, kétezer korona blind, vágás, dupla visszavágás. Végre még Kornya uram még tizezer koronát hi.

— Megadom. — Szólt Csernovics. — Hozom.

Ekkor Kornya így szólt:
— Méltóságos uram, hozom-viszem nem gílt, vagy kiguberázza a pénzt, vagy besöpöröm a kasszát.

Csernovicsot elfutotta a mérég, de lenyelte az epét és rákiáltott Kornyára:

— Nines nálam pénz, söpörje be a kasszát.

Harmadnap este ujult erővel nekiültek. Ismét Kornya fiskálisnak kedvezett a szerencse. Két ászra kóstáltat, Csernovics besszeres, blindel háromszor, Kornya ugyanannyiszor nixel, azután ő blindel.

Halommal állt az asztalon a bankó, meg az arany.

A gibicek elsápadtak s a szobában a légyzugást is meglehetősen hallani. Kornya hí huszezer forintot, Csernovics Péter kiveszi a tárcáját, megadja, visszahi készpénzben száz-ezer forintot, azután így szólt:

— Most gyere Kornya!

Csernovicsnak tizenhét makkja volt, Kornya fiskálisnak négy ásza.

— Megadom, — szólt Kornya — hozom. Ekkor nyugodtan szivarra gyújtott Csernovics és így felelt:

— Kedves Kornya ur, ön mondta tegnapelőtt, hogy ebben a társaságban hozom-viszem nem gílt, ha ki nem guberálja a száz-ezer forintot, hát besöpöröm a kasszát.

— De méltóságos uram, most éjfél van, a takarékpénztárak zárva vannak, erre a blatra, négy ászra, az angol bank is adna; pecsételjük le a kártyákat holnap reggelig, kérem pecsételjük le.

— Spanyolviaszra nem játszom, — szólt Csernovics és besöpörte a tenger pénzt.

A geszti pap.

Mikor Világos után beborult az ég, nagy esendőség lett Magyarországon. A fegyvereket elásták a kutakba, a pincék mélységébe és senki sem beszélt többé politikáról, szabadságról. Csak titokban sugtak-bugtak az emberek, csak titokban könnyeztek, sóhajtoztak.

A nemesi kuriák kapuit bezárták, se zene, se nóta nem hangzott el ottan.

Az ötvenes évek vége felé derülni kezdett az idő, felderültek a lelkek is. Mindenki várta a hajnalhasadást. Különösen egyházi

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

jobboldalán Stadler hercegi érsek, balján Líticia metropolitával.

Ófensége, aki művészi érzésű diszker-tész, sokat beszélt velem a botanikáról, konopisti rózsáiról és olyan kitűnő, jó kedve volt, amit ritkán láttam nála. Vig volt, örült szerajevói fogadtatásnak, de a jókedvét még fölülmulta Hohenberg hercegnő, aki az udvari ettiket ellenére, az asztal tulsó oldalán ülőkkel is beszélgetett.

A trónörökös beszélgetésünk folyamán szólt az albán eseményekről is, amelyek rendkívül érdeklik, később országos ügyekre majd Boszniára került a sor és a főherceg őszinte örömeinek adott kifejezést, hogy eny-nyire fejlődik az ország kulturája.

— A főherceget — ugymond — Magyarországon szifinksnek mondták, pedig nem volt az, a magyarok egyszerűen tévedtek és nem ismerték őt. A trónörökösnek igen sok magyar főúr volt a bizalmasa, de tartózkodó ember volt, aki a királyra való tekintettel nem akart beleegyeledni országos politikai ügyekbe.

Nem hivatalos helyről, de a vizsgálatot vezető személyiségtől szerzett információ szerint nem cáfolják meg azt, hogy Pribicevics Milán szervezte a merényletet. Ez tény és ha mégis megeafolják és nem akarják teljes egészében a nyilvánosság tudomására hozni a felfedezést, az állami érdekből történik. Egyébként a balkáni háborúnak meg van az az előnye a számukra, hogy a mohamedánokat feltétlenül megnyertük a monarchia számára. Drasztikusan kegyetlen ez a kifejezés, de tény, hogy a merényletnek is van egy nagy előnye — bár ne lett volna — és ez az, hogy a horvát-szerb testvériség, mely alakulóban volt, megingott és talán örökre megszakadt.

Egy és más a tűzrendészetéről.

Kudarc fenyegeti a tűzoltóság szervezését.

Alig néhány napja megírta a Tiszántul, hogy a belügyminiszter hat tűzrendészeti felügyelő kinevezését semmisítette meg, mert az illető kinevezett egyének szolgabírák voltak. Erre a járási főszolgabírák, tekintettel az ügy fontosságára a járási irodatisztek hozták javaslatba, akiket az alispán ki is nevezett. Mint értesülünk, ezeknek az újabb kinevezéseknek is újabb következménye van. Nevezetesen a tűzoltószövetség elnöke kifogásolta, hogy az ő véleményét nem kérték ki és ezt a kifogást illetékes helyen nyilvánította is, mire az alispán a már kiküldött kinevezéseket egy újabb rendeletben fel-függesztette.

A tűzoltószövetség elnöke ugyanis azon a véleményen van, hogy olyan egyéneket kell felügyelőkké kinevezni, akiknek bizonyos érdemük már van ezen a téren. A felügyelők legnagyobb feladata a vidéki tűzoltóság szervezése és a tűzrendészet ellen-örzése leend.

Tekintve pedig, hogy a vármegyében épen a tűzrendészet van legjobban elhanyagolva, kétségtelen, hogy a tűzrendészeti felügyelők nagy feladatok várnak. Ezeknek a feladatoknak a főszolgabírák véleménye szerint legjobban a járási irodatiszt tud megfelelni már csak azért is, mert hivatalánál fogva rendelkezik bizonyos jogkörrel, mely-nél fogva a kiadott rendelkezéseket is erélyesebben és eredményesebben is tudja végrehajtani, mint egy teljesen idegen ember.

Es hivatalánál fogva is a legtöbb alkalma van meggyőződést szerezni a tűz-

rendészeti szabályrendeletek mikénti végrehajtásáról.

Kétségtelen, hogy a vidéken ha valaki, úgy a legtöbb esetben maguk a járási irodatisztek tudnak a legjobban a tűzrendészeti feladatokat teljesíteni. Akik ismerik a vidéki körülményeket, nagyon jól tudják, hogy Biharvármegye legnagyobb részében a tűzoltóságot szervezni csupán lelkesedési alapon, teljesen lehetetlen.

Az eddigi példák azt bizonyítják, hogy a közönséget különösen az oláh falvakban nem lehet megnyerni a tűzoltóságnak. Ott nem kell a vízi puska, hiszen a házak tetjét a fal tövéből le lehet önteni egy-egy locsoló vízzel. Aztán meg minek van tűzhorog?

Nyolc-tíz ember belekapaszkodik a horogba és a tető egy-kettőre lent van. Így gondolkodnak az oláhok. Tessék itt tűzoltóságot szervezni. Az intelligens elemre me-gint nem lehet számítani, mert p. u. ha egy községből sikerül is összeverbuválni 30-40 intelligensebb embert, nem lehet velük sem-mire se menni, mert egy községben nem lehet 30-40 fő- és alparancsnokot választani.

Közember senki sem akar lenni. Meg-történt p. o. Tenkén, hogy szervezték a tűzoltóságot. Vasárnaponként gyakorlatot kellett volna tartani. Az első vasárnap össze is jöttek tizen, második vasárnap már csak a fő és alparancsnok jelentek meg, akik, nem lévén kinek parancsolni, bevonultak a legközelebbi vendéglőbe és hideg sörrel ottlakták el bosszuságuk tüzeit. Természetesen a tűzoltóság is feloszlott. Így van ez az egész vármegyében.

Már most, ha még hozzá a főszolgabírói vélemény ellenére, a tűzoltószövetség elnö-kének javaslatát fogadják el és idegen ele-meket neveznek ki, ennek bizonyára meg lesz a visszahatása. Ilyen alapon az oly szépen indult tűzrendészeti akció hajótörést fog szenvedni.

Biharvármegyében egy mód van csak, amellyel meg lehet oldani ezt a kétségtelenül fontos kérdést. És pedig: rendeleti uton szervezni kell a köteles községi tűzoltóságot és büntetni a vonakodókat.

téren lehetett észrevenni a tavasz közeledtét.

Az egyházi dolgok megbeszélése véget Nagy-Szalontán, ebben az ősi hajdúfészekben, sokszor összegyűltek Biharvármegye protestáns vezéremberei.

Ilyen alkalmakkor kinyitlak a geszti kúria kapui, hol Tisza Lajos és áldott emlékü felesége Teleki Julia grófnő, magyaros vendég-szeretettel fogadták a „traktuális gyűlés” egyházi és világi tagjait.

Nagy ebédek, nagy dinum-dánmok voltak ilyenkor a Tisza-háznál s a társaság életető lelke, a mindig jókedvű, mindig vidám geszti pap, Szabó József volt, kit „Mozgolány” néven ismert az egész vármegye.

Derűt, verőfényt, napsugaras napokat varázsolt maga köré a geszti pap, ki mindig gonoszságon törte a fejét.

Egy ilyen nagy ebédre, többek közt meghívták Tiszáék Etédy József nagytiszteletű urat, a mezőgyáni papot is feleségével, a nagytiszteletű asszonnyal együtt.

Nosza, rögtön bement Nagyváradra az Etédy pár és kellőképen kiruházkodott az ünnepélyes alkalomra. A nagy tiszteletű ur — előírás szerint — huszonkilenc pitykés atillát, vadonatúj harmonikaszáru csizmát csináltatott magának, melynek talpába nyikorgót is tett körösparti a csizmiamester; a

nagytiszteletű asszonynak pedig krinolin selyem ruhát varratott Etédy József, a lá-bára pedig cuggos brünni topánkát szabatott.

Néhány nap mulva ekhós szekérrel, csengős-bongós lovakkal berobogott a mezőgyáni pap a geszti kastély udvarára, hol már összegyűlt a vármegye színe-java.

Mikor a szekérből ki akart szállani Etédy Józsefné, alig tudott kiszabadulni hatalmas krinolinjával az ekhó alól, mikor pedig a kastélyba felakart menni, a lépcsőnek mind a két szárnyas ajtaját ki kellett nyitni, hogy beférjen rajta.

Az ebéd ideje elérkezett. Az asztalfőn Tisza Lajosné, a vendégek pedig rang szerint rendre, egymásután.

Etédynével szembe jutott a geszti pap, Mozgolány, aki mindjárt észre vette, hogy a nagytiszteletű asszonynak valami testi gyötrelme van, mert hol zöldült, hol sárgult. A második fogásnál odasugott neki: Nagytiszteletű komámasszony, talán eltörött az abrones?

A szemérmes papné elpirult és tévő-vázva így szólt: Nem az abrones tört el komámuram, hanem a brünni cipő gyilkos módon szoritja a lábaimat.

— Az a legkisebb baj, vessé le nagy-

tiszteletű komámasszony, hiszen hosszú lesz az ebéd s a vége felé ismét felhuzza.

— A biz jó lesz! — szólt a mezőgyáni papné — és csakugyan szép csendesen észre-vétlenül lehuzta a cipőit; de alig, hogy le-huzta, a gonosz Mozgolány átnyult a lábával az asztal alatt és egyik cipőt jobbra, a másikat meg balra rugta el.

Már közeledett az ebéd vége, mikor Etédy Józsefné kapkodni kezdett a lábával a brünni cipők után. A fekete kávé is meg-itta mindenki, sőt a házi asszony is felkelt az asztalfőn. Mindenki felállott csak a mező-hegyesi papné maradt ülve.

— Mi a baj nagytiszteletű asszony? kérdezte Tiszáné.

Szegény Etédyné majd a föld alá sü-lyedt és pironkodások közt így szólt: jaj méltóságos grófnő, valami kutya lehuzta a lábaimról a topánkát.

Nagy hahota, nagy kacagás támadt erre, végre is megalázták az elveszett jószágokat az asztal alatt.

Nagyszalonta város 1847-ben földig le-égett, a templom és a torony is a lángok martaléka lett. Pár év mulva újdiszes tem-plo mot és tornyot építettek a református hi-

A „Kolozsvári Kristály” Gőzmosógár üzlethelyiségét Szalárdi-utca 9. szám alá (Rosenzweig fűzőipar épület) helyezte át.

Ruhafestés. Vegytisztítás. Gőzmosás.

AZ UTOLSÓ UT.

A trónörökös és neje temetése.

A gaz merénylet áldozatai most már csendesen pihennek az artstetteni kriptában. Tegnap ment végbe a temetés a távoli kis községben, két ország kegyeletétől kísérvé.

Ferenc Ferdinánd kedves helye volt a kis Artstetten. Bent fekszik a hegyek között, se vasútja, se hajója, a Duna választja el a nagyvilágtól, amely szemben, Pöchlarnál kezdődik. Kompon át utazott a trónörökös is, ha Bécsbe ment, vagy Bécsből jött, egy nagy fekete alkotmányon, amely szorgalmasan siklik ide-oda a Dunán.

Már kora reggel csendőrség szálta meg a viz mindkét partját és az utat, amely Artstetten felé fordul. Lépten-nyomon felvillan a csendőrsisak. Mindenkit megállítanak, aki erre vetődik és ha nincs passzirschenje, nem eresztik tovább. A tegnap délután folyamán három letartóztatás történt, este pedig a Central News tudósítóját kísérték be és tartják még most is fogva.

A Duna másik partján fehér országut látszik. Hegynek vezet az ut, kanyarog, erdő és szántó cserél helyet egymással. Mindenütt csendőrök. A komp három nagy szeke-re hozott át, tele drága és illatos koszoruval.

Egy fordulónál másfélórás gyaloglás után kiragyog a kastély piros teteje és öt bizánci tornya. A nemes komoly épület nekitámaszkodik a hegynek s köréje simulnak a kis paraszt házak, mintegy közös nagy esernyő alá. Szomorkodó csoportok, főleg pedig sok-sok csendőr. A kastély parkját kettőzött gonddal őrzik: lélek az ajtón se be, se ki.

A kápolnát fekete dísz ékesíti, bent

vek; a torony tetejére pedig villámhárítót pecelték ki.

Büszke volt rá minden szalontai ember, de legbüszkébb volt Sinka Pál uram, a csizmadiacéh atyamestere.

Egyszer a gimnázium előtt ácsorgott Sinka Pál uram, akkor is a toronyban gyönyörködött. Arra felé ment éppen Mozgolány s nagy büszkén így szólt hozzá a derék csizmadia: Ja tiszteletes uram, ugye hogy nincs ilyen csuda Geszten?

— Miféle csuda?

— Hát nézze, ott a torony tetejében a mennykőfogót: ha közelébe hull az Istenyila, rögtön megfogja.

— Már hogy fogná meg — szólt a geszti pap — mikor elfelejtettek a végére gilisztát vagy májat tenni.

— A biz Isten — szólt Sinka Pál — és azonnal sietett fel a városházára, hogy tegyenek a mennykőfogó hegyére gilisztát,

*

Mikor Balogh Péter debreceni superintendes lett, hirtelen futott a papság közt, hogy az új egyházfő rendkívül szigorú ember.

Egy alkalommal át megy Sarkadra Mozgolány és egy írásbeli rendeletet mutat Bor Aronnak, melyben Balogh Péter hivatalvesztés terhe alatt meghagyja a református

az oltár előtt van a kriptá födele, a melyen át az alsó kápolnába nyílik az ut.

A templomban kevés a gyászdrapéria. Mindössze a főoltár és a két oldaloltár mögött látni fekete alapon fehér keresztet. A kóruson, ahol egy szép orgona áll, szintén kevés a gyászdiszítés. A kőlapot, amely a kriptá-lejáratot fedi, szőnyeggel takarták el. Tőle jobbra-balra, a két ravatal körül két-két hatalmas gyertyatartó és egy-egy girandole van tizenhat gyertyaszállal. A három oltár tele van rakva virágcserepben pompázó hortenziákkal.

A templomból kilépve, amelybe alig száznyolevan ember fér, előbb a templom körüli térségre és onnan a kis kapun át a parkba jut az ember, amelyben keskeny ösvény vezet a kriptá ajtajához. A bejárat fölött a főhercegi címer. A kriptát magát még drapériával sem vonták be.

Félegy után néhány perccel éjjel fülledt nyári csendben érkezik meg a vonat. Három sötét kocsis a lokomotív után, majd a halottszállító maga és a kíséret kocsijai. A vonat megáll a pályaudvaron kívül és lassan kialakul az ünnepélyes ceremónia.

Rummerskirch és Bardolff leszállnak és üdvözlik a tisztet. Balról sorakoznak a veteránok, jobbról a tűzoltók égi, szikrázó fáklyával, középen az ulánustisztek és a község előljárói, hátul pedig Bécs város temetkezési szolgálói állanak két kis furgonnal. A pályaudvar előtt két hatlovas gyászkocsi áll, várja a holtakat.

Közben egyre hordják a kocsikról a koszorukat. Hét nagy parasztszekér fekete drapériával bevonva, viszi tovább a selyemszalagos, hatalmas virághalmat. Közül mesze kiragyog az óriási piros-fehér-zöld szalag szinte a földet szántja.

papoknak, hogy bajuszukat, szakállukat tövig borotváltassák le.

— Megbolondult az az ember? kiálltott Bor Aron és végig simította övig érő fekete szakállát.

— Hát az nem bolondult meg — szólt a geszti pap — hanem neki is felsőbb helyről jött a parancsolat és az ellen édes barátom, nem lehet ágaskodni mert rab a magyar!

— Dehát nincs is Sarkadon borbély, aki megborotváljon, szólt elkeseredve a sarkadi pap.

— A bizony nincs — válaszolt Mozgolány — erre gondoltam is, hanem hoztam én egy jó borotvát, téged megborotvállak én és ezután te borotválj meg engem.

Sok huzavona, rábeszélés után végre rá szánta magát a sarkadi pap. Könnyezett mikor sugár, szép bajuszát terebélyes nagy szakállát beszappanozta a kollega.

Mikor már a fél bajusza és fél arcán a szakáll le volt sarlózva, így szólt Mozgolány: komámuram mondanék valamit, ha meg nem haragudnék.

— Mit mondasz?

— Hát azt mondom, hogy Balogh Péter rendelve hamisítvány, de ha bántasz, hát itt hagyom félbe a munkát és Sarkadon nincs borbély, aki utána borotválja képed másik felét.

Az ég haragja.

A Duna fölött egyszerre megszakadnak a felhők és megzendül az ég. Egyre hatalmasabb robajjal, eget és földet összefogó villanással kíséri az elemek kórusa Ferenc Ferdinánd szomorú hazatérését.

A gyászszerartást félbe kell szakítani. A tömeg bevonul a perronra. A vihar ereje egyre nő, a zápor vadul verdesi a pályaudvar födelét, a villámok szakadatlanul cikáznak köröskörül, mintha a tetemetek kerülgetnék.

Végül behuzatják a pályaudvarra a perron elé a vonatot. A gyászkocsit kinyitják és fehérkeztűs kékruhás államvasuti altisztek lassan gördítik ki a két aranyos, csipkés koporsót. Az eső csapkodja a koporsókat, a villámok fénye, a mennydörgés dőreje köröskörül változatlan erővel zug. Közben a kis folyosón beviszik az elsőosztályú váróterembe a koporsókat és a pöchlarni lelkész beszenteli őket. A vihar zengése elnyomja az ének és a beszéd hangját. Néhány perc múlva véget ér a beszentelés, várják a vihar végét.

Négy óra felé szűnik a zápor ereje és indulni lehet Artstetten felé. A koporsókat berakják a két kocsiba. Elöl két lámpástartó lakáj, utánuk kiégett fáklyákkal a tűzoltók s a veteránok és a kis szomorú és álmos menet megindul a kanyarodó országuton a Duna felé. Hajnalodik, a felhők széteszolttak és az első napsugár bágyadtan jelentkezik. Végre a Dunához ér a menet. A kocsikból kifogják a lovakat és a két kocsit rátolják a gyászbavont kompra, amelyet tulajdonosa, br. Tinti személyesen vezet a Dunán át. A kíséret, az automobilon, a veteránok és a tűzoltók a komp visszatérte után kerülnek át a másik partra és a menet ballag tovább a kanyargós hegyes-völgyes uton Artstetten felé.

Öt óra lehetett, amikor az artstetteni kápolnához értek. Itt az avatatlank kizárásával lerakták a koporsókat a kápolnába.

Az új trónörökös és az udvar.

Reggel hat óra után befutott a trónörökös négy ragyogó zöldkocsis különvonata.

A főherceg egy perc múlva már kilép az állomás ajtaján, autóba vágja magát, mely rohanva indul a komp felé, amelyen keresztül és az artstetteni hosszú uton át a trónörökös fél óra alatt a kápolnába van, a holttestek mellett.

Fél tíz óra előtt néhány perccel fel-tűnik a láthatáron a második különvonat, amely Zita főhercegnőt, Mária Terézia, Mária Annunciata, Mária Josefa főhercegnőket, Albrecht és Miksa főhercegeket és a három árvát hozza. Körülbelül hatvan-hetvenen szállanak ki a hosszú vonatból. Hosszu kocsisor várja őket, meg egy csomó fáradt poros autotaxi, amelyeket Bécsből rendeltek ki.

A végtelen kocsisor megindul az artstetteni kápolna felé.

A menet tizenegy óra előtt Artstettenbe ér és itt a máriahafeni plébános, Dobner

ZAUDERER

Erdély és Biharmegye legnagyobb posztó divat-
áruháza Nagyvárad Zöldfa u. 1. Moskovits palota.

Telefon 11-15. szám.

Telefon 11-15. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy megérkeztek a nyári idény újdonságai

férfi és női gyapjuszövetek,

valamint luszterek (minden színben), tennis nadrágszövetek, nyers selyem, mosó és hazai szöttes vásznak. Állandó nagy raktár egész ruházati és reverenda szövetekben, valamint billiárd-posztókban.

von Dobenau nagy segédlettel ünnepi rekviemmet mond.

Az ének hangja kihallatszik a kápolnából, túl a kerítésen, ahol a kisközség apraja-nagyja sirva álldogál. Fél tizenkettő után a negyedik dragonyos ezred és a hetedik ulánusezred altisztjei felemelik a vállukra a koporsót és a parkon át beviszik a kriptába, ahol a legutolsó beszentelés után átadják őket az örök nyugalomnak.

Az apáca.

Brüsszel, július 4. Hohenberg hercegnő egyik nővére, aki egyik itteni szigorú rendszabályok alatt élő kolostorban apáca, a pápától táviratban kapott engedélyt arra, hogy Arstettenbe utazhassék és imát mondasson nővére sirjánál.

Gyászistentiszteletek a trónörökösért.

Tegnap délelőtt Nagyvárad templomaiban megszólaltak a harangok, hogy istentiszteletre hívják hiveiket. Minden vallásfelekezett leróta végső tiszteletét a tragikus sorsu fenséges halottakért, s elmondotta imáját a holtak lelkiüdvéért.

Gyázmise a székesegyházban.

Délelőtt 9 órakor kezdődött a székesegyházban a gyázmise, melyet gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök mondott teljes egyházi segédlettel. A feketével bevont katófalk a székesegyház hajójában volt felállítva, rajta az emblémák, s a főhercegi korona, körüllette viaszgyertyák égtek. Nagyvárad társadalmának előkelőségei töltötték meg a templomot. Ott voltak a hadsereg tisztjei majdnem teljes számban, a hivatalok, bíróságok, a megye, a város, az állami hivatalok tisztviselői a vezető tisztviselőkkel élükön. Az egyházi gyász komor pomája mindenkit meghatott s nagy, nemzeti gyász volt olvasható az arcokon.

A székesegyházi kórus remek gyászzenéje méltó volt a gyászhoz. Felhangzott az ősi egyházi ének: a „Dies irae” fenséges dallama. Nincs szöveg, mely hivebben festené a halál borzalmait s a lélek remegését az örök Biró előtt, midőn trónja előtt számadásra megjelen. Ehhez a megrázó szöveghez illő a dallam: a rettenet, a gyász és siralom hangjai.

A gyázmise végén a katófalkhoz szállt le az oltártól a pontifikáló püspök nagy segédletével. A katófalk négy sarkán álltak fel *Belopotoczky Kálmán* v. b. t. t., nyugtábori püspök, *Fetszer Antal* felszentelt püspök, *Spett Gyula* apátkanonok és dr. *Kollányi Ferenc* jáki apát, pápai prelátus, kanonok. Mindannyian főpapi diszben, infulával, segédlettel foglaltak helyet a ravatal mellett.

Az énekkar a *Libera Domine* könyörgést énekelte, majd kezdetét vette az abszolúció. Őt abszolúció volt. A főpapok sorban szentelték be a katófalkot s ötször hangzott fel az egyház könyörgése az egek Urához

két lélekért, kikért e napon két ország népe könyörgött. Az egyház ezekkel az abszolúciókkal adja meg a legnagyobb tiszteletet, ami még csak a főpapokat illeti meg. Az abszolúciók alatt megkondultak a székesegyház harangjai siratva az elköltözötteket s imára hiva fel a hiveket.

Legvégül a megyéspüspök szentelte be a katófalkot s olvasta fel az imát. Ezzel véget ért a gyászistentisztelet. Az egyház megadta a végső tiszteletet a halottak iránt s megadta nekik a legnagyobbat, amit az élő a halottnak adhat: az ima segélyét, mely felhat az Úr trónusáig s bocsánatért esd.

Istentisztelet a lutheránusoknál.

A lutheránus templomban *Materny Imre* tartotta meg a gyászistentiszteletet, megható imát mondott a nemzet nagy halottjéért és fenséges nejeért.

Istentisztelet a reformátusoknál.

Mindkét református templomban megtartották a gyászistentiszteletet. A lelkesek imát mondtak, kifejtve a nemzet gyászát, melyet halottai elvesztése felett érez.

A hivek megtöltötték a templomot. Impozáns volt a csendőrszkolai csendőrök felvonulása a Teleky-utcai református templomba. Kétszáz teljes diszbe öltözött csendőrtisztek vezetése alatt ment a templomba, hogy részt vegyen a gyászistentiszteleten. Ide vezényelték a katonaság református legénységét is. Különösen sok katona volt a lutheránus templomban, mert a 101. gyalogezred legénységéből sok a lutheránus.

Az izr. zsinagóga.

Mind a két izr. zsinagógában ma tartották a gyászistentiszteletet. A Cion templomban *Kecskeméti Lipót* főrabbi mondott beszédet. A vakmerő merényletről beszélt, a nagy csapásról, mely a trónörökös halálával az országot és az ősz, agg királyt érte.

Érdekes volt az a jelenet, amikor rendszer szokás szerint idézeteket olvastak fel a Tórából. Erre mindig a hallgatóság soraiból kérnek fel valakit. Ez uttal — tekintettel arra, hogy a katonaság elsősorban gyászol, csupa katonát hívtak fel.

A katonaság gyásza.

A hadsereg és a honvédség valamennyi tisztje július 31-ig mély gyászt köteles tartani, ez abból áll, hogy úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül a balkaron fekete szallagot hordanak. Augusztus 1-től augusztus 13-ig kisebb gyászt tartanak. Azaz: csak szolgálaton kívül kötelesek a gyászszallagot viselni.

A katonaság körében kíváncsian várták, hogy melyik gyászt fogják elrendelni? . . . Tudvalevőleg hét faja van a katonai gyásznak. S a király elrendelhetette volna a legnagyobbat, (kardbojt, esákórózsa is gyászfátollal bevonva) de nem rendelte el. Így aztán csak a mély és a kisebb gyászt tartják.

Különben a házi gyakorlatokat azért rendszeresen megtartják, csupán a kivonulásoknál marad el a trombita és dobszó négy hétig.

Gróf Széchenyi Miklós püspök huszonöt éves találkozója.

Gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök tegnap elutazott Nagyváradról — huszonöt éves találkozója. Mária-Cellben fog találkozni azokkal, a kikkel együtt végezte a teológiát ezelőtt huszonöt évvel.

A huszonöt éves találkozóon Széchenyi püspök köré gyűlnek paptársai, a kikkel ezelőtt 25 éve együtt indult az apostoli ultrabizony 25 év nagy idő s akik ezelőtt negyedszázaddal a papi hivatást választották élethivatásuknak, ma már az Úr szőlőjében valamennyien hosszú és eredményes munkásságra tekintenek vissza.

Gróf Széchenyi püspök, a kit mindenkor a legmelegebb érzés fűzött volt theologus társaihoz és a ki e 25 év alatt is mindenkor fenntartotta az érintkezést osztálytársaival, a nevezetes évfordulón is együtt lesz velük. Együtt fognak hálát adni Istennek a kegyelmekért, melyekben negyedszázad alatt részesültek s együtt fogják Isten áldását kérni további működésükre.

A találkozást Mária Cellben fogják megtartani, ezen a ránk magyarokra is oly nevezetes világhírű kegyhelyen, melyet különben Széchenyi püspök is gyakorta fölkeres lelki gyakorlatokra, elmélkedésekre.

Érdekesnek tartjuk közölni azok neveit, a kik a teológiát Széchenyi püspökkel együtt végezték és a kik most vele együtt vesznek részt a találkozón, együtt imádkoznak a világhírű kegyhelyen s együtt ujtják fel a tanulmányokban töltött évek kedves emlékeit. Gróf Széchenyi Miklós püspökkel együtt ott lesznek a máriacelli találkozón:

Dr. Bedy Vince apátkanonok (Győr).
Csizmadia Vilmos plébános (Győrsővényháza).

Domokos István esperes plébános (Nyul-falu).

Guzich Lajos lazarista atya.
Horváth Lajos nevelő, gróf Batthyányi László családjánál.

Huber Dénes plébános (Tatabánya).
Nagy Viktor plébános (Alsópatha).
Paar István dr. szentszéki ülnök, theol. tanár (Győrött).

A püspök tegnap délután utazott el Budapestre. Mária-Cellben a találkozást 7-én tartja meg volt theologustársaival, 8-án érkezik vissza ismét Nagyváradra.

NESTLÉ FÉLE
régbevált GYERMEKLISZT

Próbadozokat, valamint orvosi röpiratot a gyermeknevelésről díjtalanul küld a **HENRI NESTLÉ** cég, WIEN, I., Biberstrasse 129 P.

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlőművek, gépjavító-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

Régi magyar költő a Püspök-fürdőről.

Janus Pannonius költeménye.

Janus Pannoniusról van szó ez írásban, aki költeményeiben használta ez írói álnevet, aki különben váradi kanonok volt és Csezmiczei Jánosnak hívták, korának legnagyobb humanistája. Emlékező tehetsége csodálatos volt: egy év alatt tanult meg görögül. A dicsőséges Hunyadi Mátyás uralkodott akkor Magyarországon és Mátyás legnagyobb diplomátája, a tudós Vitéz János volt a váradi püspök, akit Aeneas Sylvius, a későbbi pápa „a leg tudósabb, a legjobb atyának” nevezett. Csezmiczei János unokaöccse volt Vitéz Jánosnak, aki már 12 éves korában Olaszországba küldte s itt: Ferrarában tanult, majd később a páduai egyetemen fejezte be tanulmányait. Vitéz János 1451-ben nevezte ki váradi kanonokká.

Csodás kor volt az. Magyarország sohasem volt nagyobb, mint ez időben. Egyike volt Európa legelőhaladottabb országainak s műveltségi színvonala nemcsak elérte, de túl is szárnyalta Nyugat sok országát.

Várad egyik középpontja volt ennek a műveltségnek. Vitéz János püspök idegyűjtötte a külföld és hazája legnagyobb tudósait. A székesegyházi karnagy, a zenetudós Péter francia szerzetes volt. Itt élt Szanocki Gergely, Ulászló király tudós nevelője s még több külföldi író és tudós. Egész irodalmi kör volt a püspöki udvarban s ebben élt Csezmiczei János is.

Miklós, modrusi püspök, a pápa magyarországi követe itt élt hosszabb ideig s éveket mulva is kedvesen emlékszik arra a felejthetetlen tételre, melyet Vitéznél Váradon, számos tudós férfiú társaságában, kitűnő könyvtárában kellemesen töltött.

Magasztosabb és szentebb társaságot, mint amely ott együtt volt, képzelni sem lehet”, írja Szanocki, a lengyel tudós.

Vitéznek csillagvizsgálója is volt Váradon és Fauerbach csillagász az általa kidolgozott nap- és holdfogyatkozási számító táblákban a váradi délkört vette alapul. Ezeket a „váradi táblák”-at használták a csillagászok két évszázadon keresztül.

Dicsőséges napjai ezek Nagyváradnak. Itt írta lassu verseit Csezmiczei János hangban és formában megközelítve Horátius ódáit, Marzalis és Catullus epigrammáit. Az egész világ olvasta csodálva ezeket a verseket s a pápa őt bizta meg, hogy fordítsa latinra Homérosz Iliaszát.

Mátyás király maga gondoskodott, hogy e költeményeket gyűjteménybe foglalják össze.

Ez a költő énekelte meg először Nagyváradot és a Püspök-fürdőt. Költeményéből ismerjük az akkori Nagyváradot. Az ódai szárnyalású költeményben busongva bucsuzik a költő a szép várostól. Fáj neki, hogy itt kell hagynia ezt a kanyargó folyót: a szép Köröst. Valóban, évszázadok mulva is ennek a kanyargó folyónak vize vonzza vissza a távozót. Fájó bucsut vesz Várad gazdag könyvtárától, fényes szobraitól. Szent László lovas-szobra is ott volt a fényes szobrok között, amely „sajgott”, mint az arany. Itt vesz fájó bucsut a költő a Püspök-fürdő hévforrásaitól. Ennek csodálatosan gyógyító vizétől, mely különösen a szemeket gyógyító erejéről híres.

Itt talált üdülést a költő a százados fák között, abban a poetikus völgyben.

A költő végül kegyelettel borul le Szent László sirjára s kéri a magyarok nagy szentjét, hogy védelmével kísérje vándor utain.

A költő 1459-ben írta ezt a költeményt, mikor pécsi püspökké nevezték ki s távozott Váradról.

Nem sokáig élt a távozást, 40 éves korában halt meg.

A haza történelmének fényes lapjairól irtuk ki ezeket a sorokat, abból a korból, mikor még nem is gondoltak rá, hogy lehet kultúra, mely nem kizárólag az egyháztól jó.

Sok minden megváltozott azóta, csak azok a hévvezek zuhognak elő a mélyből szakadatlanul s ez a hely most is oly kedves kiránduló helye a váradiaknak, mint 445 évvel ezelőtt volt.

A piaci drágaság oka.

A gazdasszonyok panasza.

Benn vagyunk a nyárban, amikor rendszerint és ott, ahol a piaci árulásra gond és ellenőrzés van, a zöldségféle élelmiszerek, a gyümölcsös olesó szokott lenni, vagy legalább normális áron lehet azokat beszerezni.

Nálunk azonban a piacon olyan magas ára van mindennek, mintha még legalább is áprilisban volnánk, amikor minden ujság s gazdasszonyaink nem tudnak betelni a panasszal a drágaság miatt. Az bizonyos, hogy akár Budapesten, akár Bécsben, minden termény- és zöldségféle sokkal olcsóbb, mint Nagyváradon.

Azt mondják és ez némileg igaz is, hogy kevés a kínálat a nagyváradon, mert nem hoznak be a vidékről elég élelmiszert, annál is inkább, mert a terméshozam ez évben csekély.

Azonban közvetlen tapasztalatból tudjuk, habár elfogadjuk a fenti okot is, a mérhetetlen drágaság egyik előidézőjéül, mégis más dolgokra vezessük vissza a drágaság valódi okait.

Napról-napra látjuk ugyanis, hogy már reggeli fél 8 és 8 óra között az u. n. lapos szekerek hordják ki a vasut állomáshoz a levarrott kosarak özönét, amelyekben a korán reggel összevásárolt gyümölcsöt és zöldségeműt szállítják el a nagyváradon. Alig pár perc alatt több mint 50-60 kosár gyümölcs és zöldségeműt láttunk tegnapelőtt is 8 óra előtt elszállítani, úgy, hogy a piacon már alig maradt termelőnél gyümölcs. Csak természetes, hogy a helybeli közönségnek azután már csak a maradékban lehet válogatni s mivel nagy a kereslet, az elárúsító felesigazza az árakat.

A másik baj, de régi baj, hogy a kofák megrohanják a faluból bejövő árusokat s elszedik tőlük a behozott élelmiszerek színjavát még 8 óra előtt.

Mikor a reggeli u. n. kofavonat utasai a piacra érnek, a vidéki termelők még le sem rakhatják áruikat, már körülveszik termetes kofáink s ugyancsak gazdasszony legyen a talpán, aki tőlük hozzájut valami jobb baromfihoz, gyümölcshöz, vagy zöldségféléhez. Gorombaságot azonban kaphat könnyen, ha a kofák által kiszemelt árukból akar vásárolni.

Nagyvárad városának pedig van szabályrendelete, amely csak a későbbi órákban enged meg a kofáknak a vásárlást, s eltiltja az u. n. elővásárlást.

Ezen rendelkezést azonban végre is kellene hajtani és pedig a rendőrségnek volna kötelessége, hogy e tekintetben rendet teremtsen a piacon.

A mulatós Várad.

Hat napi hallgatás után megszólaltak a zenekarok.

Fölösleges volt tegnap este intervjut csinálni a kávéházi főpincérekkel, hogy megvannak-e elégedve a forgalommal? ... Valóban: a közönség mohósága a zenés kávéházak iránt olyan hatalmas méretekben nyilvánult meg, hogy igazán fölösleges volt az őszinte bevallás.

De egyáltalán nem mondható a tegnapi esti nagy haccacaré valami előkelő dolognak. Az a tartózkodó tisztelet, amely a közönséget elparancsolta hat napon keresztül a hangos dárídók asztalától, most egyszerre nagyon is erősen, nagyon is hangosan mutatta meg, hogy nehezen viselte el a néma éjszakákat.

Már esti fél 9 órakor meglátszott a Bémer-téren, hogy ma este rendkívüli alkalom lesz. Hat napi némaság után először fognak megszólalni a zenekarok. Az országos gyász a mulatóhelyek, kabarék mellett legérzékenyebben a kávéházakat sújtotta, mert lényegesen megapadt vendégszámmal, parányi forgalommal és jövedelemmel szenvedték végig ezt a hosszú hat napot.

A kávéházak előre készültek a rendkívüli alkalomra. Mintha éhes embereket akarnának ellátni: kipakoltak minden asztalt, minden széket. Rengeteg vendéget várt minden kávéház és egyik sem csalódott.

Az Emke előtt nagy tömeg hullámozott a gordonkázó primás kedvéért. A Pannoniába Hamza Gyuszi hegedűje vonzotta a közönséget. A Royalban tegnap mutatkozott be Bebe Karesi bandája. Élénk tumultus volt a Fekete Sas előtt is és az egész Szent László-téren.

Egyben azonban mindenütt tévedtek a kávéások. Arra számítottak, hogy a régen nem mulatott gavallérok, megyei urak, módosabb hivatalnokok és vivőroskódó fiatal emberek nagy ricsajt fognak csapni. Hogy minden ember neki fog rontani a felgyülemlett pezsgő készletnek, akinek csak husz korona is melegsik a zsebében. Ebben tévedtek a kávéházak. A mulatós Váradot ebben a tekintetben még a hat napi bójt sem huzta ki polgári nyugalmából. Az emberek hidegen söröztek, langyosan kapucinereztek, ettek, ittak, de nem „cechelték.”

Uri fehérnemű, «FOWNES» keztű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

VASARNAPI LEVELEK.

A trónörökös ellen elkövetett merénylettel bebizonyította a Balkán, hogy teljesen érett a pusztulásra. Egyelőre beláthatatlan az a jövő, ami reá vár, de fekete és félelmes hegyeiről, vad embereiről, ismeretlen területeiről, jövőjéről megváltozott az európaiak véleménye.

Európa szeme most ott jár a szerajevói halott utcákon, a riportörök kis villamos zseblámpával bevilágítanak a Balkán szívébe, a Vleines cukrászdába, ahol sápadt szerb diákok kóstolgatják a koantrót. Nem a háboruk, nem a nagy délszláv állam után sóvárgás, nem is a nagyfoku barbárság nyitotta meg a régi és vad Balkán előtt a sirt, hanem egy sokkal súlyosabb hiba.

A Balkán halálra van ítélve, mert romlott az ifjúsága. Egészséges ifjúság nélkül nincs jövő. Örvendezni kellene, hogy végre elpusztul alólunk a régi Balkán, csak azt nehéz elképzelni, hogy milyen lesz az új Balkán? . . . Most addig fogják lázítani az inficiált fiatalságot, amíg forradalmat csinál és vérbe fog gázolni a kultura minden lépésnél. De végre ideje lesz már, hogy az erős, egészséges keresztény kultura átlépje a Dunát.

Hadseregek nem tudták befurni magukat a titokzatos hegyek közé. S ime, a Szabadszerelmek klubja, az anarchizmus minden támogatás nélkül be tudott jutni a Balkán völgyeibe. És milyen termékeny talajra találtak! Az ifjúságra.

Az erkölcselen élet gyökerében támadta az ósdi, rothadó balkáni népeket, amikor kávéházakat ültetett utcáikra, amikor a belgrádi postáról naponta ötezer pornográf regényt vitt a szerajevói vonat. A romlott diákok a kolleganókkal szerelmeskednek, megverik a tanáraikat, a tanárok rettegnek a markos diákoktól, menekülnek előlük. Ezt mind a lentjáró magyar lapok emberei mesélik el nekünk. És igazán nem rójjuk fel nekik, hogy nem látnak meg egy igen fontos körülményt.

És ez az, hogy az ifjúság egyuttal valástalan, Istentelen is. A templomok helyett korezmákat, szerelmi tanyákat látogatnak. S az európai riporterek ezt csak természetes, hogy nem veszik észre, mert itthon Budapesten ők sem járnak templomba, nincs a vérükben a vallásosság szükségessége, ennél fogva eszükbe sem jut ilyen mulasztást súlyos hibául felróni.

A délszláv álmom legfeljebb anarchistákat szül, Princip féle gazembereket. Piszkos cukrászdában ütött tanyát a nyugati kultura s kiderült, hogy az iskolák gyengék, lábra kell állítani a vad, barbár népet. Templomok kellenek melléjük, a templomokkal tiszta levegő és becsületes, jellemes fel fogás.

A király Tisza Istvánhoz.

Budapest, július 4.

A hivatalos lap mai száma fogja közölni a király, gróf Tisza Istvánhoz intézett kéziratát, amelyben a lesújtó tragédia alkalmával tanusított ragaszkodását az egész nemzetnek megköszöni.

HUMOR.

NEM BAJ.

Pincér! Magának a hüvelykujja beleért a leve-sembe!

— Nem tesz semmit. Nem forró a leves.

DRÁMAIRÓK KÖZT.

— Barátom, a legújabb drámában van egy jelenet, a melyet így Shakespeare nem tudott volna megírni.

— Roppant kedves vagy. És melyik az a jelenet?

— A harmadik felvonásban, mikor a vasut berobog.

VADÁSZATON.

— Te! már a hetedik nyulat hibázkod el!

— Tudom. De ma van a születésnapom és ma csupa megelégedett arcot akarok magam körül látni.

HATÁRTALAN SZERELEM.

— Margitka, én sajnálom, hogy nem vagyok egy középkori lovag, hogy méltóképpen bizonyíthatnám be szerelmemet Szeretnék magáért csatározni, szenvedni, meghalni! Mivel bizonyítsam be mégis a szerelmemet?

— Mondjon le a cigarettázásról.

— Ugyan! Már hogy lehet ilyen képtelenül nehéz dolgot kívánni!

HIREK

Tájékoztató.

Julius 9. Városi közgyűlés délután 3 órakor.
Julius 10. Biharvármegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor.
Jul. 15. d. u. 6 órakor a Biharvármegyei Kaszinó közgyűlése.

* **Beöthy László Nagyváradon.** Beöthy László v. b. t. t. volt kereskedelmi miniszter tegnap Nagyváradon időzött s este visszautazott Árpádra, hol családja időzik.

* **Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyén.** Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy Miskolczy Ferenc dr főispán az országos gyászra való tekintettel július 1-től elhalasztotta a közigazgatási bizottság ülését július 8-ra. A meghívók így is mentek ki a bizottság tagjaihoz. Tegnap újabb értesítést vitt szét a posta. E szerint a közigazgatási bizottság nem 8-án, hanem a rendkívüli közgyűlést követő napon július 11 én tart ülést.

* **A pénzügyi tanfolyam Keszthelyen.** A dunántúli és a biharmegyei pénzügyi tanfolyamok és több megye pénzügyi tanfolyamainak egyesülete szaktanfolyamot tart július 19-től augusztus 20-ig Keszthelyen. Ezen a tanfolyamon a pénzügyi tanfolyamok helyzetéről dr Hoványi Géza országgyűlési képviselő fog előadást tartani. Az előadások felölelik azokat a tudományokat, melyek a pénzügyi tanfolyamok közelebről érdeklők, mint a telekkönyvekről, tőzsdőzlet-ről, adótörvényről. A hallgatók olesó ellátást kapnak. Jelentkezni lehet Kotzián Emil, a dunántúli pénzügyi tanfolyamok egyesületének alelnökénél, Kaposváron.

* **Te Deum a hadapródiskolában.** Ma reggel 8 órakor lesz a hadapródiskola kápolnájában az ünnepélyes évzáró Te Deum, melyen részt vesz Miller Richard alezredes iskolaparancsnok vezetésével az egész tanári kar és az összes növendékek. Az ünnepélyes és szentségkítéssel egybekötött szent misét, mely Te Deummal kezdődik, Kozári Gyula honvéd-plebános tartja. Ezen alkalommal az egyházi férfi és vonózenekar a következő egyházi zeneműveket adja elő:
Resch: Missa solemnis, in honorem S. Sigismundi

Rossini: „Stabat Mater“ c. oratoriumából „Cujus animam“.

Wagner: Ima.

Resch: Tautum ergo, Genitori.

Továbbá „Magyar Szűz Anyádnak“ férfi kara, orgona kísérettel.

Szent mise végén: Isten tartsa és a magyar Hymnus férfikarra. A Cellosólót Marschalkó Jenő honvédszázados játssza, a tenor solót pedig Halmay Tibor IV. éves növendék.

* **Rendőrfelügyelő választás.** A csütörtöki városi közgyűlésen töltik be a Mertz Antal nyugdíjazásával megüresedett rendőrfelügyelői állást. A pályázatok határideje tegnap járt le. Előzetesen hirtelent, hogy lesz vagy 40 pályázó az állásra. Ez nem teljesedett be; de azért pályázó van bőven, mert a záros határidőben 13 pályázó adta be kérvényét. Majd minden pályázó belső ember, már korábban a város szolgálatában áll, sőt van olyan pályázó is, aki 17 év óta van Nagyvárad város szolgálatában. Csupán két pályázó külső ember, akik nem állanak a város szolgálatában. A pályázók a következők: Szűts János I. oszt. vámellenőr (17 éve szolgál), Homolecsák Antal adóvégrehajtó (16 éve szolgál), ifj. Molnár István (15 éve szolgál), Kráhm László havidijas irnok (12 éve szolgál), Nagy József havidijas irnok (8 éve szolgál), Sári József városi adóbecsüs (7 éve szolgál), Szóke András havidijas (5 éve szolgál), Márk Ferenc köztisztviselési felügyelő (3 év óta szolgál), Széles Gábor szakdíjook (2 éve szolgál), Vass Árpád közig. gyakornok (2 éve szolgál), Marossy Gyula h. leltárbiztos (1 hónap óta szolgál), Schlögl F. Adolf debreceni lakos, Kovács Lajos okl. jegyző.

* **Öngyi kosság.** Mezőszabolcs biharmegyei községben Mangra Miklós 36 éves gazdálkodó tegnap délután agyonlőtte magát. Az öngyilkosságot állítólag családi bajok miatt követte el.

* **Halálozás.** Súlyos csapás érte Trenhauser József hegyközségi esperes-plebánost édes atyja: Trenhauser Péter elhalálozásával. A 88 éves öreg ur tegnap halt meg hosszas szenvedés után Hegyközségi csatárban. Temetése e hó 6-án d. u. 3 órakor lesz Hegyközségi csatárban.

* **Albániában olcsóbb a levél-posta.** A budapesti m. kir. posta- és táv-irrigazgatóság közhírré teszi, hogy 1914. évi július 1-től az Albániában levő osztrák postahivatalokkal (Durazzo, San Giovanni di Medua, San Quaranta, Skutari, Valona) való forgalomban levelek az eddigi nemzetközi díjszabás helyett ugyanugy térmentesítendőek, mint a Szerbiába és Montenegróba szóló levelek, azaz 20 grammonként 10 fillér. Albánia más postahivatalai útján kézbesítendő levelekért továbbra is a nemzetközi levéldíjszabás jár. — Szép, Csak az nem bizonyos, hogy a levelet a címzett meg is kapja-e?

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

ZENE ÉS MŰVÉSZET

Csillag Sándorné növendékeinek zongoravizsgálója. Csillag Sándorné zongoratanárnő növendékeivel ma, július 5-én délután 4 órakor tartja a zongora vizsgálatot Antalfy Margit Teleky-utcai táncteremben. A vizsgálaton részt vesznek a következő növendékek: Bobovszky Blanka, Rosenthal Irénke, Bartha Macó, Breist Adélka, Török Flórka, Schlesinger Böske, Csillag Emilia, Hant Idus, Csillag Irénke, Kurtágh Imre, Török Manó, Kovács Loruska, Bartha Böske, Masztics Margit, Márkus Ica, Weisz Jucika, Márkus Böske, Fischer Böske, Leitner Klárka, Zboray Magduska, Kurtágh Rózsika, Freifeld Böske. Este 8 órakor tánc.

IRODALOM

Az **Élet** című szépirodalmi hetilap július 5-iki számában — melyet már az új szerkesztő, Andor József állított össze — S. Bokor Malin folytatja a „Völegény ur” című kitűnő regényét, elbeszéléseket találunk Lázár Istvántól és Jancsó Ilonától. Andor József „Halotti beszéd”-et írt, melyben a gonosz kezék által meggyilkolt trónörökös párt parentálja el. Cikkeket találunk Harsányi Kálmántól és Petrik Alberttól. E számban kezdi meg Parázs rendkívül érdekes és mindig aktuális témákról csevegő heti beszélgetéseit „Otthon” cím alatt. Az **Élet** e száma eredeti felvételeket közöl a vasárnapi gyászos események színhelyéről, az elhunyt trónörökös pár családjáról, a konopista kastélyról stb. Ezekon kívül még a rendes heti rovatok egészítik ki e kitűnően szerkesztett katolikus szépirodalmi hetilapunkat, melynek egyetlen katolikus család a színtől sem volna szabad hiányoznia. Szerkeszti Andor József. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VII., Damjanich utca 50. Előfizetés félévre 10 korona, a Tiszántúl előfizetői részére 8 korona.

Szent István-Társulat irodalmi pályázata. A Szent István-Társulat irodalmi bizottsága, hogy pártoló tagjai számára alkalmas tagilletményeket nyújtson, pályázatot hirdet a következő két munkára: 1. Kíván irodalmi színvonalon álló oly egységes szépirodalmi elbeszélést, mely alkalmas szórakoztatni, de nemesítő irányával tanítani is. 2. Kíván egy, akár a szociális élet kérdései ismertetését, akár a szociális élet gyakorlati kérdéseit (például a szövetkezeti ügy) felőlelő oly népszerűen megírt munkát, mely főképp a kispolgári osztályok (városi és falusi kispolgárok) érdeklődését hivatott fölkelteni. A pályázat feltételei a következők: Egy-egy mű 6-8 nyomtatott

ivnyi terjedelmű lehet csak s csakis oly művek vétetnek figyelembe, melyek sajtó útján még nem jelentek meg. A legjobbnak talált pályamű jutalma 500-500 korona s ezenkívül kinyomtatásakor még a szokásos díjazásban is részesül. Az irodalmi bizottság a jutalom odaitélésénél teljesen azon az alapon jár el, mint az előző pályázatoknál s fontartja magának azt a jogot, hogy a pályadíjat nyert munkákon kívül a közlésre alkalmasaknak talált munkák kiadásának jogát is — megfelelő honorálás ellenében — magának biztosítsa. A lehetőleg géppel írott pályamunkák szerző nevét rejtő jellegű levéllel a Szent-István-Társulat igazgatóságához (Budapest, VIII., Szentkirályi u. 28.) nyújtandók be. A pályázat határideje 1914. november 15., a pályázat eredményét a Szent-István-Társulat 1915. március havában tartandó közgyűlésen hirdetik ki.

A magyar gazdák szemléje. A Magyar Gazdaszövetség folyóiratának legutóbbi füzeté Bernát István szerkesztésében a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Temesvár. Darányi elnöki megnyitó beszéde. A mezőgazdasági védvámok és a földmivelő jövőjének biztosítása. Blaskovics Ferenc előadása. A földmivelők szervezkedése és a nemzeti erő fejlesztése. Meskó Pál előadása. Bethlen István gróf indítványa. Simon Lajos indítványa.

SPORT

Törekvés—DTE-mérkőzés.

A Törekvés—DTE bajnoki mérkőzés ma délután fél 6 órakor zajlik le a sporttéri pályán, előreláthatólag óriási érdeklődés mellett.

A Törekvés jelenlegi csapata ugyan meggyöngyült, azonban, ha a Törekvés vezetőségéhez beadott kegyelmi kérvénynek lesz fogantatja, ugy a Törekvés kitűnő csapat áll a pályára. A kizárt játékosok ugyanis kegyelmi kérvénnyel fordultak a Törekvés vezetőségéhez és bennünket a következők közlésére kértek fel:

A Törekvés Sport Egylet, mint ismeretes — bennünket alulírottakat kizárt tagjaik sorából sportszerűtlen viselkedésünk miatt. Beismerjük, hogy hibásak voltunk, de az ítéletet ránk nézve drákói szigorúnak tartjuk és felmentésünket kérjük. Kijelentjük, hogy a jövőben mindenkor alávetjük magunkat a vezetőség intézkedéseinek s ugy az ellenfelek, mint sporttársainkat, a sportközönséget és az egyesületek vezetőségét megbecsüljük. Midőn a sporttér gazdájától, a tekintetes Várostartól, a nagyváradi Atlétikai Clubtól és a Törekvés fáradhatatlan és buzgó vezetőségétől bocsánatot kérünk, reményünk van arra, hogy velünk szemben az illetékesek kegyelmeit gyakorolnak, s hogy azt mi teljes mértékben kiérdemeljük. Vagyunk tisztelettel Major Károly, Varga Kálmán és Nagy István.

Ha tehát ennek lesz fogantatja, ugy a csapat következőképpen áll ki: Major—Nagy I., Varga—Hoducz, Szilágyi—Verner—Nagy III., Pap II., Pap I., Pap III., Nagy II. Ha a szerencse csak kissé kedvezni fog a Törekvésnek, a DTE vereséggel hagyja el a pályát.

Előzőleg a NSC látja vendégül a Berettyóújfalui SE csapatát és nagyon kemény dió lesz a NSC-nak a győzelem megszerzése, mivel az újfalui csapatban játszanak a nyári szünidőre hazajött diákok, kik közismert jó játékosok.

2 órakor a Városi Villamos Mű football csapata játszik a Törekvés II-vel, s a villamosok eddigi eredményei, különösen az utolsó 2 : 0-ás sejtetni engedi, hogy a mérkőzés teljesen nyílt, mi azonban a nagyobb

rutinnal rendelkező Törekvést tippeljük meccsnyerőnek.

Mindhárom érdekes mérkőzésre a rendes belépőjegyek érvényesek. Hölgyek és igazolt clubtagok a szokott kedvezményben részesülnek.

NYILTÉR Reisz Miksa

butorgyára BÉKÉSCSABA
NAGYVÁRAD,
Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

TÁVIRÁTOK

Az artstetteni temetés.

Artstetten, jul. 4.

(Saját tudósítónktól.) Délelőtt háromnegyed 11 órakor nagy harangzugás jelezte, hogy a koporsókat hozó külön vonat megérkezett. A vonattól a kápolnába vitték a trónörökös párt, a hol már az egész udvar jelen volt. Nemsokára megérkeztek a gyermekek, Zsófia hercegnő, Miksa és Ernő hercegek is. Dobner püspök, Lányi József tinnini püspök segédletével még egyszer beszentelték a koporsókat. — Az ulánus és a 4. dragonos ezred altisztjei vitték ki a holttesteket a parkba. A koporsók után a három árva, 6 utánuk az udvari méltóságok lépkedtek. A temetés 1 óra 20 perckor ért véget.

A király Schönbrunnban.

Bécs, jul. 4.

(Saját tud.) A király ma délután a Hofburgból Schönbrunnba ment. Mivel Bécsben nagy zivatar volt, U elsőge az utat zárt kocsin tette meg.

Szegedi gyermekek levele a három árvához.

Szeged, július 4.

A gyermekek egy kondoleáló levelet küldtek, amelyet ma több ezren aláírtak. A levél, amely a trónörökös árváinak szól, többek között így hangzik: A gyermeki szív fájdalmát csak a gyermeki szív tudja igazán megérteni és ezért engedjék a fenséges árvák, hogy Szeged gyermekei a legmélyebb részvétüket nyilvánítsák.

A király manifesztuma.

Budapest, július 4.

(Saját tud.) A „Budapesti Közlöny“ mai száma közli a királyi manifesztumot. Ófelsége a manifesztumban Ferenc Ferdinánd trónörökös, lovassági tábornok és tenger-nagy tragikus haláláról szól a nemzethez. A trónörökös — így szól a manifesztum, hivatásának teljesítése közben érte utól a halál. Szeretett katonái között forgolódott az utolsó pillanatig és a legteljesebb elismeréssel adózott a hadseregnek, amely az utolsó pillanatig hű ragaszkodásáról tett gyönyörű bizonyítékot. A végén áldást kér a Mindenhatótól, aki sok megpróbáltatást mért rá, aki sohasem fogja elhagyni őt és hű alattvalóit.

Potiorek nyilatkozata.

Budapest, jul. 4.

(Saját tud.) A „Budapesti Hírlap“ munkatársa meginterpellálta Potiorek tartományi főnököt, aki következőket mondta:

— Minden óvintézkedést megtettünk. Sőt nem a katonaságot, a rendőrséget és esendőséget vontuk be, hanem a polgárságot is. — A fenséges ur tényleg tett olyan kijelentéseket, hogy a polgárokat nem akarja eltüntetni az utcáról. — A vizsgálatok eddigi eredményéről nem szólhatok, mert most az az érdekünk, hogy minden titokban maradjon.

Gyilkoi a szerb.

Szerajevó, jul. 4.

Stolán községben egy szerb agyon szurt egy muzulmánt. A lakosok, horvátok és törökök fellázdak. A szerbek nem mernek az utcára jönni.

Egy összeesküvés éhség-sztrájkja.

Fiume, jul. 4.

Gombic György szerb diák, akit összeesküvés gyanúja miatt letartóztatott a rendőrség, nem akar enni semmi élelmet magához venni. A rendőrség mesterségesen táplálja.

Merizzi alezredes meggyógyul.

Szerajevó, július 4.

(Saját tudósítónktól.) A Merizzi alezredes állapota rosszabbodásáról szóló hírek alaptalanok. Merizzi néhány nap múlva teljesen gyógyultan távozik a kórházból.

Az árvák Bécsben.

Bécs, jul. 4.

(Saját tud.) Délután 3 óra 50 perckor érkeztek meg a trónörökös árvái Bécsbe, a hol nagy tömeg várta őket. Innen Schönnbrunba mentek a hol a király 20 percig kihallgatáson fogadta a gyermekeket.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

M-k B-a. Közölhetlen.

**VIGADÓ
MOZGÓ**

Ma, vasárnap

Virágh Jenő

a Royal-Orfeum komikus.

Vágó Géza

és társulatának

**kabaret-
estélye.**

Fellépnek még:

Jenny Lily,

a Royal-Orfeum tagja.

Arányi József,

komikus.

Almássy Böske,

cabaret-énekesnő.

Szinre kerülnek:

Darabok, Dalok, Tréfák, Táncok.**Csütörtökön és pénteken 4 előadás!****Kezdet: 3., 5., 7 és 9 órakor.****Helyárak: 2 kor. 1.50, 1 kor.
és 60 fillér.****Kedvezményesjegyek érvénytelenek.****Szombaton és vasárnap 2 előadás!****KÖZGAZDASÁG****Gabona üzlet.**

Euza októberre	—	—	12.76
Buza 1915. áprilisra	—	—	12.98
Rozs októberre	—	—	9.25
Zab októberre	—	—	7.65
Tengeri májusra	—	—	7.36
Tengeri júliusra	—	—	7.58
Tengeri 1915. május	—	—	7.30

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	770.35
Osztrák hitelrészvény	—	595.50
4%-os koronajáradék	—	79.75
Osztr. magy. államv.	—	671.—
Jelzálogbank	—	388.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	475.—
Hazai bank	—	268.—
Magyar bank	—	473.—
Keresk. bank	—	3545.—
Rimamurányi	—	605.—
Salgótarjáni kőszén	—	662.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	996.—
Közuti vasut	—	562.75
Városi villamos	—	306.50
Adria	—	570.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.**PAPI RUHÁK.**

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom. Alkalmomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

1486—1914. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyvárad kir. járásbíróságnak 1914. évi V. 2177—1 számú végzése következtében Pallay Lajos és dr. Krüger Jenő ügyvéd által képviselt Kurtzer Albert javára 400 kor. ellen s jár. erejéig 1914. évi május hó 16-án fogantatott kieléni é-i végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1460 kor. becsült következő ingóságok u. m.: batorok, kávéházi berendezés stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fenti kir. járásbíróság 1914-ik évi V. fenti számú végzése folytán Nagyváradon, Széles-utca 46 számú házban leendő megtartására 1914. évi július hó 7-ik napjának délutáni 6 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra ki-elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyváradon, 1914. évi június hó 16. napján.

Bako Bálint

kir. bir. végrehajtó.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi Otthon.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnak.

A Katholikus Népszövetség biztosító osztálya.

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérics esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.

Czillér áruházaiban

nagy nyári OCCASIO!!

keretében

Divat selymek: Sa-
tin de schine Liberty
Charmens Papillion
Taft Ideal

tetemes árleszálli-
tással árusítatnak

Eponge vászon, Etamin,
Sada és Creppek, Fürdő-
köpeny, Fürdőruhák és ci-
pők, Himzett gallérok, ere-
deti amerikai Sandalok,
férfi divat cikkek

rendkívül leszállított
olcsó árai
feltűnést keltenek.

Szülők figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a tanköteles gyer-
mekek szüleit, hogy könyvkötészetem

e tanév kezdetétől
használt tankönyvek
eladásával

is foglalkozik, melyet saját veteli ár-
ban, csekély könyvkötői díj felszámi-
tása mellett fogok elárulni. — A
mai drágaság indított e lépésre, mely
rendkívül előnyös lesz a szülőknek. Ugyan-
azon árban árusítom a használt tan-
könyveket, amelyért én vettem. Polgári
hasznom az, hogy e könyvek a rendes
ár mellett nálam köttenek s ezáltal
üzletemet a közönségnek az eddiginél
is szélesebb rétegénél fogom ismertté
tenni. — Ne vigyük könyveinket csak
szaküzletbe kötni. Más üzletek felvállal-
ják s mégis csak rendes könyvkötővel
végeztetik el. Így a közönség nemesak
a könyvkötőt, hanem a közvetítő keres-
kedőt is haszonban részesíteni kénytelen!

Pártoljuk a tisztas ipart!

A közönség pártfogását kéri

Feldstrick Kálmán
könyvkötő.

Telefonszám: **686.**

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet
12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt.
kebelében működő

**FILLERES TAKARÉK ÉS
SEGÉLYSZÖVETKEZET**

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy fizetési résznek alapját az évtársulat tartama
alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő
20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban je-
gyezhet fizetési részeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok
részére kisebbszórú hetenként ismétlődő betétek által
a vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy
ugyanazon tagok betéteik arányában olcsó kamatláb
mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-
BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszköz-
ölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a posta-
takarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál fizetési részenként 10 fillér beira-
tási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva
minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított köny-
vecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

**Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet**

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velence >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 54	7 16	9 34
V.-Velence >	9 17	11 21	3 47	7 33	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 31	3 57	7 43	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely
Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe
érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u.
12:58 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velence >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 59	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 06	9 17
V.-Velence >	9 00	10 59	3 30	7 22	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 32	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a
Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza
Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Csépléshez,

gőzekéhez és
mindennemű IPARI cé-
lokra leggazdaságosabb elsőrendű

SZENEBEN

előnyös ajánlattal szolgál azon-
nali és későbbi szállításokra

Ujvári József szénagy-
kereskedő

Nagyvárad, Színház-utca 4.
Interurban telefon-szám 431.

**Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.**

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben léte-
sített safe-deposit osztályunkban külön-
féle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély
díj ellenében béreithetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet fél ér-
téktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet
és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő
biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az ér-
deklődőknek készséggel bemutatjuk és részle-
tes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

**Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár.**

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet
X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő
Magyar Takarékszövetkezet

1914. év július hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel
Nagyvárad város és Biharvármegye közön-
ségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven
át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek
lejegyzésével történik, melyek tetszésszerű
számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent
László-tér Sas-palota) helyiségében a hiva-
talos órák alatt bármikor eszközölhetők és
egy heti befizetés után mindenki megkapja
a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen posta-
takarékpénztár útján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb beté-
tek útján való takarékosagra buzdítani, a
tagok esetleges hitel igényeit a legjutányosab-
ban kielégíteni és az igénybe vett hitel vissza-
fizetésére könnyű módot nyújtani. A szövet-
kezeti tagok a teljesített befizetések 1/5 részét
minden kezes nélkül bármikor előnyös ka-
mattétel mellett kölcsön vehetik. A szövet-
kezeti tagok a befizetett tőkájüket a reá-
eső üzleteredmény részesedéssel együtt (min-
den egy koronás üzletrész után K 11.) meg-
kapják.

A beiratások alkalmával minden 20 fillé-
res üzletrész után 5 fillér beiratási díj fize-
tendő. Késedelmes befizetéseknel pedig ameny-
nyiben a tagok a késedelmet idejekorán pó-
tolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet
igazgatósága

A Nagyszalontai járás főszolgabírójától.

1467/914.

Pályázati hirdetmény.

Biharmegye nagyszalontai járásba ke-
belezett Nagyszalonta községnél megüre-
sedett első segédjegyzői állásra pályázatot
hirdetek.

Ezen állást betöltő segédjegyző évi fize-
tése 1300 kor. készpénz és 300 kor. lakbér.

Teendőit képezi az adóügyi jegyző
mellett, úgy fegyelmi, mint büntető jogi
felelősség terhe mellett mindazon teendők
végzése, melyeket adóügyekben az adó-
ügyi, közigazgatási ügyekben pedig a III-ik
jegyző hozzá utal.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást
elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen fel-
szerelt kérvényeiket folyó évi július hó
8-án d. u. 5 óráig annál is inkább
adják be, mivel a később beérkező kér-
vényeket figyelembe nem veszem.

A választást folyó évi július hó 9-én
délután 10 órakor fogom megírni Nagy-
szalonta község házában.

Nagyszalonta, 1914. június 19.

Csanádi Jenő.

főszolgabíró.

A VILÁGIRÓ FÖLDES-FÉLE MARGIT- CRÈME ÉS SZAPPAN

használatát által arca
tisztá, tiszta, üde és bájos lesz.

A Margit-Crème a főrangú hölgyek kedvenc
szépség szerető szere, az egész világon el van terjedve.
Páratlan hatása szerencsés összeállításában rej-
lik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már
pár óra alatt észlelhető. Mivel a Margit-Crème
utánozzák és hamisítják, tessék eredeti véd-
jeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak
ilyen készítményért vállal a készítő minden-
nemű felelősséget. A Margit-Crème ártalmat-
lan, zsírtalan, vegyítetlen készítmény, amely a
külföldön általános feltűnést keltett.

Ára 1 K. — Margit-szappan 70 fillér.
Margit-pouder K 1.20. — Gyártja:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára Aradon.

Főelárúító: Csillag gyógyszertár.

Kapható Nagyváradon: Antal Lajos, Csanda
Endre, Dóri Mihály, Hajdu Hugó, Hegedűs Rezső,
Irgalmasrend, Kovács Béla, Lédig Árpád, Leszner
Alfréd, dr. Medvigy Ferenc, Mihályi Lajos, dr.
Róth Miklós dr. Rácz Rezső és Vadász Gusztáv,
Reisz István, Szabó Dezső, Zsigmondovits Géza
gyógyszertáraiban, Vadász Albert, Ujvárosi drog-
Berger Sándor illatszertárban. Nagysza ontan:
Berkes Ármán, Szabó Emil, Fenyvesi Ferenc
gyógyszertáraiban.

Kevés pénzért sok mindent vásá- rolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni „ 28 „ „ zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fe-
hérművek zsebkendők, ridikülök pénzszények,
ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klópli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvét,
viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért
a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Van szerencsém Nagyvárad és
vidéke nagyérdemű közönségének
szives tudomására hozni, hogy
Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt
a mai kor igényeinek megfelelő
műköszörüldét

nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák,
kések, ollók, hajvágógépek hus-
örlőgépek, ló- és juhnyírógépek
javítását és köszörülését. Raktáron
tartok mindennemű bel- és kül-
földi illatszerek, fej- és arcápoló
piperezereket, mindennemű acél-
árakat, ugymint borotvát, ollót,
hajnyírógépet yukszeinvágó, pa-
pir-, zseb- és tollkést, valamint az
összes fodrászati cikkeket. A nagy-
érdemű közönség szives pár fogását
kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
köszörűs

Első nagyváradai cementipar.

Készíték granitó, terazzó, műkö és minden e
szakmába vágó munkálatokat, házi csator-
názásokat a városi mérnöki hivatal elő-
írása szerint, személyes felügyeletem mellett.
Kivánatra angol closet berendezéseket a leg-
előnyösebb fizetési feltételek mellett a leg-
lelkismeretesebb és legmesszebb menő jót-
állás mellett készíték. A nagyérdemű kö-
zönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utcza 67. szám. (Saját ház.)

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgáltat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

lampionok

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

VASUTI MENETREND.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

ODA — VISSZA.										ODA — VISSZA.									
v.	Gy. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Gy. v.	
50	5	7 00	8 20	2 25	6 15	9 35	Ind.	Budapest k. p. u.	Erk.	5 20	7 20	7 35	1 50	6 00	9 40	11 20	6 25	10 10	
51	7 22	8 54	11 19	4 27	9 46	11 25	>	Bpest ny. p. u.	>	10 17	4 00	5 36	11 37	3 27	7 35	9 39	4 15	10 10	
57	9 00	5 27	10 40	1 57	5 56	12 25	1 08	>	Szolnok	5 10	1 22	3 54	9 40	9 54	1 26	5 52	7 28	2 29	
09	9 35	5 41	11 02	2 11	6 15	12 41	1 39	>	Püspökladány	4 53	12 42	9 21	12 35	12 01	5 17	6 57	1 38	10 10	
09	9 53	6 14	11 17	2 48	6 30	1 14	1 39	>	Báránd	4 28	12 25	8 59	9 35	12 20	5 32	7 12	1 38	10 10	
40	6 24	3 01	11 36	3 15	1 27	1 40	1 39	>	Sáp	3 58	12 05	3 10	8 26	9 21	12 01	5 17	6 57	1 38	
50	6 55	3 28	11 49	3 36	6 59	2 00	2 10	>	Berettyóujfalu	3 37	11 51	8 08	11 48	11 36	4 57	6 38	1 38	10 10	
50	7 06	3 48	11 58	7 09	2 12	2 20	2 28	>	Mezőpeterd	3 20	11 39	7 50	11 36	4 57	6 38	1 38	10 10		
09	7 17	4 18	12 06	7 17	11 18	2 50	2 28	>	Biharkeresztes	6 30	10 36	2 16	6 50	8 34	10 53	4 17	12 46	10 10	
37	7 24	4 24	12 10	7 21	11 22	3 06	3 07	>	Artánd	6 22	10 29	6 43	10 47	10 39	12 41	1 38	10 10		
51	7 33	4 35	12 13	7 28	11 26	3 12	3 07	>	Bors	5 50	10 22	6 17	10 29	10 29	12 41	1 38	10 10		
51	7 43	4 47	12 16	7 35	11 30	3 18	3 07	>	Biharpüspöki	5 40	10 02	1 50	6 08	8 10	10 23	3 54	12 29	10 10	
51	7 56	4 59	12 19	7 42	11 34	3 24	3 07	>	Nagyvárad	5 26	9 46	1 37	5 35	7 58	10 06	3 41	12 07	10 10	
51	8 07	5 12	12 22	7 51	11 38	3 30	3 07	>	Erk. Nagyvárad	5 12	9 46	1 37	5 35	7 58	10 06	3 41	12 07	10 10	
51	8 15	5 16	12 25	7 58	11 42	3 36	3 07	>	Ind. Nagyvárad	5 04	9 40	1 37	5 35	7 58	10 06	3 41	12 07	10 10	
51	8 29	5 21	12 28	8 07	11 46	3 42	3 07	>	Várud-Velence	4 54	9 25	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	8 35	5 26	12 31	8 15	11 50	3 48	3 07	>	Fugyivásárhely	4 45	9 25	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	8 44	5 31	12 34	8 24	11 54	3 54	3 07	>	Mezőszakadát	4 34	9 25	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	8 58	5 36	12 37	8 33	11 58	4 00	3 07	>	Mezőtelegd	4 28	9 16	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 02	5 41	12 40	8 42	12 02	4 06	3 07	>	Mezőtelki	4 22	9 16	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 07	5 46	12 43	8 51	12 06	4 12	3 07	>	Czéczeke	4 19	9 04	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 13	5 51	12 46	9 00	12 10	4 18	3 07	>	Elesd	4 13	9 04	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 18	5 56	12 49	9 09	12 14	4 24	3 07	>	Eesd megálló	4 09	9 04	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 24	6 01	12 52	9 18	12 18	4 30	3 07	>	Rikosd	4 00	8 56	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 29	6 06	12 55	9 27	12 22	4 36	3 07	>	Rév	3 50	8 48	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 35	6 11	12 58	9 36	12 26	4 42	3 07	>	Rév megálló	3 38	8 38	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 40	6 16	13 01	9 45	12 30	4 48	3 07	>	Zichy barlang	3 30	8 30	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 46	6 21	13 04	9 54	12 34	4 54	3 07	>	Vársonkolycs	3 22	8 22	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 52	6 26	13 07	10 03	12 38	5 00	3 07	>	Barátka	3 14	8 14	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	9 58	6 31	13 10	10 12	12 42	5 06	3 07	>	Jadvölgy	3 09	8 06	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	10 04	6 36	13 13	10 21	12 46	5 12	3 07	>	Királyhágó	3 00	8 00	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	10 10	6 41	13 16	10 30	12 50	5 18	3 07	>	Feketető	2 52	7 52	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	10 16	6 46	13 19	10 39	12 54	5 24	3 07	>	Csucsá	2 44	7 44	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	10 22	6 51	13 22	10 48	12 58	5 30	3 07	>	Erk. Kolozsvár	2 36	7 36	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	
51	10 28	6 56	13 25	10 57	13 02	5 36	3 07	>	Ind.	2 28	7 28	1 28	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	10 10	

Nagyvárad—Vaskóh.

Vésztő—Kötegyán—Pusztahollód.

ODA — VISSZA.										ODA — VISSZA.									
Tvsz.	Szv.	Szv.	Ind.	Nagyvárad	Erk.	Szv.	Szv.	Tvsz.	Vv.	Tvsz.	Szv.	Vv.	ind.	Vésztő	Erk.	Vv.	Szv.	Vv.	
4 35	2 00	5 35	Ind.	Nagyvárad	Erk.	8 20	4 07	11 00	6 03	10 20	5 05	ind.	Vésztő	Erk.	9 18	7 06	4 51	4 51	
4 47	2 11	5 44	>	Várud-Velence	Erk.	8 06	3 57	10 49	6 24	10 39	5 25	>	Okány	Erk.	9 00	7 39	4 34	4 34	
5 00	2 23	5 56	>	Rontó	Erk.	7 50	3 47	10 38	6 42	10 54	5 40	>	Nagygyantó	Erk.	8 41	7 14	4 19	4 19	
5 08	2 30	6 03	>	Félikfürdő	Erk.	7 45	3 41	10 32	6 53	11 03	5 50	>	Sarkadkeresztúr	Erk.	8 31	7 11	4 01	4 01	
5 22	2 48	6 15	>	Kardó	Erk.	7 34	3 30	10 20	7 08	11 10	6 05	>	Ménkerék	Erk.	8 13	7 04	3 42	3 42	
5 36	2 56	6 23	>	Nyárló	Erk.	7 12	3 08	9 57	7 17	11 25	6 12	Erk.	Kötegyán	Erk.	8 04	6 52	3 32	3 32	
5 48	3 04	6 31	>	Magyargyepes	Erk.	7 02	2 57	9 46	8 01	11 50	6 20	ind.	Kötegyán	Erk.	7 19	6 09	2 25	2 25	
6 02	3 12	6 39	>	Tasádfő	Erk.	6 49	2 44	9 32	8 14	12 02	7 11	ind.	Pósapuszta	Erk.	7 07	5 58	2 11	2 11	
6 16	3 20	6 47	>	Drágszéke	Erk.	6 38	2 33	9 20	8 33	12 11	7 28	>	Illye	Erk.	6 57	5 49	2 00	2 00	
6 30	3 28	6 55	>	Magyarszéke	Erk.	6 22	2 16	9 03	8 47	12 24	7 41	>	Csegöd	Erk.	6 54	5 36	1 40	1 40	
6 44	3 36	7 03	>	Dusafalva	Erk.	6 11	2 05	8 51	8 57	12 38	7 51	>	Erdőgyarak	Erk.	6 25	5 28	1 30	1 30	
6 58	3 44	7 11	>	Szombatság-Venterrogoz	Erk.	5 59	1 33	8 16	9 06	12 41	8 01	>	Árpád	Erk.	6 16	5 20	1 20	1 20	
7 12	3 52	7 19	>	Pusztahollód	Erk.	5 39	1 22	8 06	9 21	1 50	8 27	>	Feketebátor	Erk.	6 06	5 11	1 09	1 09	
7 26	4 00	7 27	>	Gyanta	Erk.	5 15	1 10	7 52	9 35	1 12	8 42	>	Feketető	Erk.	5 44	4 50	1 04	1 04	
7 40	4 08	7 35	>	Fekete-Kápolna	Erk.	5 05	1 02	7 43	10 00	1 36	9 17	>	Tanke	Erk.	5 5	4 31	1 24	1 24	
7 54	4 16	7 43	>	Sólyom	Erk.	4 55	12 49	7 29	10 20	1 57	9 48	>	Körösmart	Erk.	5 5	4 10	1 15	1 15	
8 08	4 24	7 51	>	Belényesörvényes	Erk.	4 46	12 40	7 19	10 32	2 08	9 53	>	Tenkemecvár-Gyanta	Erk.	4 51	4 00	1 14	1 14	
8 22	4 32	8 03	>	Borz	Erk.	4 37	12 33	7 11	10 42	2 17	10 11	Erk.	Pusztahollód	Ind.	4 43	3 50	1 13	1 13	
8 36	4 40	8 11	>	Belényesujlak	Erk.	4 28	12 25	7 03											
8 50	4 48	8 19	>	Belényessonkolyos	Erk.	4 20	12 14	6 50											
9 04	4 56	8 27	>	Városfenes	Erk.	4 11	12 03	6 38											
9 18	5 04	8 35	>	Belényes	Erk.	4 03	11 54	6 23											
9 32	5 12	8 43	>	Dragánfalva	Erk.	3 54	11 36	6 09											
9 46	5 20	8 51	>	Kisszedres	Erk.	3 45	11 26	5 58											
10 00	5 28	9 03	>	Rény	Erk.	3 37	11 15	5 46											
10 14	5 36	9 11	>	Biharlonka-Rézbánya	Erk.	3 28	11 02	5 32											
10 28	5 44	9 19	>	Erk. Vaskóh	Ind.	2 57	10 51	5 20											

Szombatság—Venterrogoz—Bihardobrosd.

ODA — VISSZA.										ODA — VISSZA.									
Tvsz.	Vv.	Vv.	ind.	Szombatság-Venterrogoz	Erk.	Vv.	Vv.	Tvsz.	Vv.	Tvsz.	Vv.	Vv.	ind.	Szombatság-Venterrogoz	Erk.	Vv.	Vv.	Tvsz.	
7 41	4 51	8 33	ind.	Szombatság-Venterrogoz	Erk.	5 34	1 28	7 59	5 34	1 28	7 59	5 34	1 28	7 59	5 34	1 28	7 59	5 34	
8 10	5 20	9 02	ind.	Nánhegyes	Erk.	5 07	1 01	7 32	5 07	1 01	7 32	5 07	1 01	7 32	5 07	1 01	7 32	5 07	
8 20	5 30	9 12	Erk.	Bihardobrosd	Erk.	4 57	12 51	7 22	4 57	12 51	7 22	4 57	12 51	7 22	4 57	12 51	7 22	4 57	

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad—Ujdombóvár—Fiume.

Nagyvárad—Gyoma.

ODA — VISSZA.										ODA — VISSZA.									
Gy.	Szv.	Szv.	Mv.	Szv.	Vv.	ind.	Nagyvárad	Erk.	Vv.	Tvsz.	Vv.	Vv.	ind.	Nagyvárad	Erk.	Vv.	Szv.	Vv.	
14	6 00	8 01																	

Ha nincs megelegedve szabójával mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY.** és **T. RSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szelíd, szelíd, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A Nagyváradi sör jó és olcsó!

Hasonlítsa össze más sörökkel és **birálja meg**

előítélet nélkül

meg fog győződni arról, hogy

szükségtelen más sört drágábban vásárolnia

Telefon: gyár 439. sz., városi iroda 471. szám.

Értesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiniszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Hirdetések
felvételnek a kiadóhivatalban

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi

kölniviz, kölniviz-szappan és puder

minden jobb drogueriában, illatszer és gyógytárban kapható.

Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Főraktár Nagyváradon:

Farkas István drog. Rákóczi-ut

Darvas István Ujvárosi drog. (Sas-pasage.)

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán, Budapest, VIII.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hírű 41° C. meleg természetes hévvíz.

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1:60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórifürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.